

Rapport om solvens og finansiell situation 2016 (SFCR)

Sampension KP Livsforsikring A/S

sampension
mere værd

Indhold

Sammendrag	3
A. Virksomhed og resultater	7
A.1 Virksomheden	7
A.2 Forsikringsresultat	9
A.3 Investeringsresultater	10
A.4 Resultater af andre aktiviteter	12
A.5 Andre oplysninger	12
B. Ledelsessystem	14
B.1 Generelle oplysninger om ledelsessystemet	14
B.2 Egnetheds- og hæderlighedskrav	15
B.3 Risikostyringssystem, herunder vurdering af egen risiko og solvens	16
B.4 Internt kontrolsystem	17
B.5 Intern auditfunktion	18
B.6 Aktuarfunktion	18
B.7 Outsourcing	18
B.8 Andre oplysninger	19
C. Risikoprofil	21
C.1 Forsikringsrisici	22
C.2 Markedsrisici	23
C.3 Kreditrisici	26
C.4 Likviditetsrisici	26
C.5 Operationel risiko	26
C.6 Andre væsentlige risici	27
C.7 Andre oplysninger	27
D. Værdiansættelse til solvensformål	29
D.1 Aktiver	29
D.2 Forsikringsmæssige hensættelser	30
D.3 Værdiansættelse af andre forpligtelser	32
D.4 Alternative værdiansættelsesmetoder	32
D.5 Andre oplysninger	32
E. Kapitalforvaltning (styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav)	34
E.1 Kapitalgrundlag	34
E.2 Solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet	36
E.3 Løbetidsbaserede aktierisici	37
E.4 Forskelle mellem standardformlen og en intern model	37
E.5 Opfyldelse af minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet	37
E.6 Andre oplysninger	38
Tabelbilag	40

Sammendrag

Dette er første udgave af en rapport, som Sampension KP Livsforsikring A/S (Sampension) fremover vil offentliggøre årligt med henblik på at redegøre mere indgående om forhold af betydning for selskabets solvens og finansielle situation, end det er tilfældet i Sampensions årsrapporter. Rapportens indhold er fastlagt i Solvens II-direktivet, der trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2016. Rapporten redegør i følgende fem afsnit om kvalitative og kvantitative forhold af væsentlig betydning for Sampensions solvens og finansielle situation:

- A. Virksomhed og resultater
- B. Ledelsessystem
- C. Risikoprofil
- D. Værdiansættelse til solvensformål
- E. Kapitalforvaltning

Virksomhed

Sampension er et kundejet pensionselskab, der har som overordnet formål at levere den bedst mulige pensionsordning til flest mulige kunder. For at kunne opnå dette bliver Sampension ledet i henhold til en forretningsstrategi, hvor der bliver lagt afgørende vægt på finansiell styrke. Med finansiell styrke forstås dels et stærkt kapitalgrundlag, der giver betydelige frihedsgrader ved fastlæggelsen af investeringsstrategien, dels en effektiv administration med lave omkostninger. Finansiell styrke er således en forudsætning for konkurrencedygtige investeringsafkast og den størst mulige tilvækst i kundernes pensionsopsparing.

Sampensions hovedprodukt er overenskomstregulerede pensionsordninger, der aftales som led i kollektive overenskomster. De største arbejdsmarkedspensionsaftaler er indgået med HK/Kommunal og Kommunernes Landsforening (KL) samt Offentlig Ansattes Organisationer (OAO).

Pensionsordningerne er udviklet, så de også er fordelagtige for firmaer, der indgår aftaler direkte med Sampension på vegne af deres medarbejdere. Kunder omfattet af aftaler indgået med firmaer udgør en mindre men stigende andel af Sampensions virksomhed.

Nye kunder optages i et markedsrenteprodukt, hvor kunden bærer risikoen forbundet med bl.a. investeringsafkastet og ændringer i levetiden. Hermed undgår kunden at skulle betale Sampension et driftsherretillæg for at overtage denne risiko. I markedsrenteproduktet bliver risikoen i stedet for reduceret gradvist, efterhånden som kunden bliver ældre, således at også disse ordninger kan give en stabil udvikling i pensionsudbetalingerne.

Sampension har også et gennemsnitsrenteprodukt, der ultimo 2016 udgør lidt over halvdelen af de forsikringsmæssige hensættelser. Porteføljen er under afvikling, idet der ikke længere tegnes nye ordninger i gennemsnitsrenteproduktet, om end der fortsat er indbetalinger på eksisterende ordninger. Gennemsnitsrenteproduktet er kendetegnet ved, at kunderne tilskrives en stabil kontorente, mens udsving i markedsafkastet absorberes i en kollektiv reserve. Udviklingen i pensionsopsparingen bliver dermed mere stabil.

Gennemsnitsrentemiljøet omfatter både aftaler, hvor Sampension har afgivet en hensigtserklæring om at yde en bestemt ydelse, og aftaler, hvor der er givet en garanti om en mindsteydelse. De garanterede aftaler udgør en mindre og faldende del af det samlede gennemsnitsrentemiljø, men er de aftaler, der bidrager mest til Sampensions solvenskapitalkrav.

Resultater

Forsikrings- og investeringsresultaterne var i 2016 tilfredsstillende og bidrog positivt til Sampensions kapitalgrundlag.

Investeringsforvaltningen indebar pæne afkast, i markedsrentemiljøet på op til 9,7 %, mens afkastet blev 9,6 % i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø.

Forsikringsvirksomheden gav et overskud. Det er Sampensions politik, at forsikringsdækninger på lang sigt skal hvile i sig selv, dvs. udbetalinger i forbindelse med forsikringsbegivenheder skal svare til de forsikringspræmier, kunderne betaler.

Forsikringsadministrationen gav ligeledes overskud i 2016. På langt sigt er det hensigten, at kundernes omkostningsbidrag skal svare til de faktiske omkostninger forbundet med administrationen. Sampension er et af branchens mest omkostningseffektive selskaber.

Ledelsessystemet

Ledelsessystemet og det interne kontrolsystem i Sampension er tilpasset selskabets forretningsmodel og de risici, som den giver anledning til. Ledelsessystemet er ydermere indrettet, så det understøtter efterlevelsen af governance-reglerne fastlagt i lov om finansiel virksomhed og Solvens II-direktivet. Det gælder også bestyrelsens periodiske vurdering af selskabets risici og kapitalbehov (ORSA) samt beslutning om selskabets kapitalplan og kapitalnødsplan.

Bestyrelsen har sammen med direktionen det overordnede ansvar for virksomheden. Risici og det heraf afledte behov for kapitalgrundlag styres i henhold til politikker og retningslinjer, og hvor relevant tillige inden for kvantitative rammer, fastlagt af bestyrelsen. Den daglige styring er forankret i forretningsgange og ramme-styringsværktøjer.

Bestyrelsen har fra starten af 2016 etableret de fire nøglefunktioner compliance-, risikostyrings-, internal audit- og aktuarfunktion, der er vigtige elementer i Sampensions interne kontrolsystem.

Risikoprofil

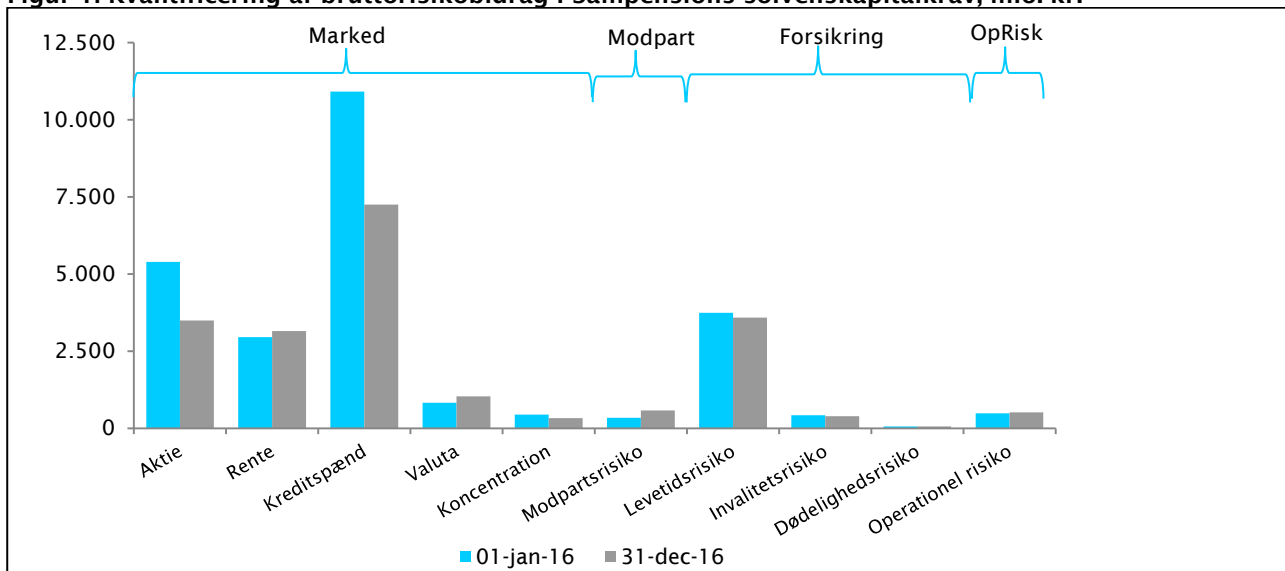
Alle væsentlige risici er beskrevet i en risikoprofil, der årligt opdateres og godkendes af bestyrelsen. Risici bliver på grundlag deres væsentlighed og karakter kvantificeret, overvåget, forvaltet samt rapporteret til selskabets ledelsesorganer, herunder bestyrelsen, i overensstemmelse med vedtagne politikker og retningslinjer.

Sampensions virksomhed giver anledning til et bredt spekter af risici, som der skal tages højde for i ledelsen og styringen af selskabet. De væsentligste risici er i prioriteret rækkefølge:

- Markedsrisici
- Forsikringsrisici
- Eksterne og strategiske risici
- Operationelle risici

Markeds- og forsikringsrisiciene bliver sammen med modparts- og operationelle risici regelmæssigt kvantificeret, for markedsrisicienes vedkommende på daglig basis. Disse risicis bruttobidrag til Sampensions solvenskapitalkrav er vist i figur 1.

Figur 1: Kvantificering af bruttorisikobidrag i Sampensions solvenskapitalkrav, mio. kr.

Eksterne og strategiske risici medfører sammen med omdømmerisikoen ikke en direkte tabsrisiko for Sampension – udover i det omfang de slår igennem på de kvantificerede risikofaktorer vist i figur 1. Disse risici har større betydning i forhold til udviklingen i Sampensions forretningsomfang.

Værdiansættelse til solvensformål

Aktiver og forpligtelser til brug for opstilling af solvensbalancen og opgørelse af solvenskapitalkravet bliver værdiansat med udgangspunkt i dagsværdier, der er fastlagt med de samme metoder og principper, der er beskrevet i Sampensions årsrapport for 2016 under Anvendt regnskabspraksis.

Eneste forskel mellem solvensbalancen og årsregnskabet er på immaterielle aktiver, som er værdiansat til 0 kr. i solvensbalancen.

Kapitalforvaltning (styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav)

Kapitalgrundlaget består udelukkende af tier 1-kapital (bedste kvalitet) og ligger på et passende niveau hen- set til risicienes størrelse og karakter i Sampension, jf. afsnit E. Det er desuden vurderingen, at risiciene ind- går på en retvisende måde i opgørelsen af solvenskapitalkravet. Endelig understøtter selskabets politikker og processer, at der er et tilstrækkeligt kapitalgrundlag i forhold til de identificerede risici og opgjorte solvens- kapitalkrav.

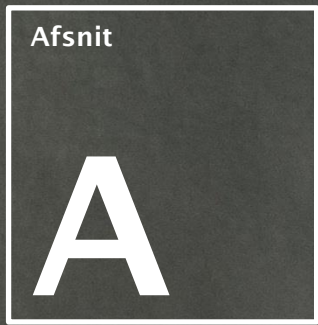
Ved udgangen af 2016 udgjorde solvenskapitalkravet, som er mindstekravet til kapitalgrundlagets størrelse, 1.843 mio. kr. og kapitalgrundlaget 7.882 mio. kr. Det giver en komfortabel solvensdækning på 428 %. Sol- vensdækningen har været stigende igennem 2016, bl.a. som følge af pæne investeringsafkast, lavere kredit- spændrisiko samt omvalg fra garanterede til ugaranterede produkter.

Sampensions kapitalplan med en fremskrivning af balance, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag viser, at den økonomiske stilling er robust inden for den strategiske planlægningshorisont på fem år.

voisionadmas

Indbetalingskortet er gældende pr. 1. februar 2013.
Indbetalingskortet er gældende pr. 1. februar 2013.
Indbetalingskortet er gældende pr. 1. februar 2013.

Supplerende oplysninger	
Pension	
Dødsfaldssum	
Ved din død	
Visse kritiske sygdomme	
Indbetaling efter arbejdsmarkedsbidrag	
Artige omkostninger i kroner (AOK)	
Artige omkostninger i procent (AOP)	
Ordningens værdi	
Oplysningerne er gældende for 2013.	
Ordningens værdi er opgjort pr. 31.12.2013	
72.081 kr.	12.296 kr.
6.966 kr.	
988 kr.	
0,71 %	
5.265 kr.	
138.648 kr.	

A. Virksomhed og resultater

I den første del af dette afsnit præsenteres de centrale elementer i selskabsstrukturen og produktudbudet. Herefter beskrives forsikrings- og investeringsresultatet for markedsrente, traditionel gennemsnitsrente og ugaranteret genforsikring.

- Sampension har overordnet to produkttyper:
 - Markedsrente - alle nytegninger sker i dette produkt
 - Gennemsnitsrente - dette miljø indeholder garanterede og ugaranterede ordninger fordelt på direkte forsikringer og genforsikring af kommuners pensionsforpligtelser
- Årets forsikrings- og investeringsresultater har været tilfredsstillende for begge produkttyper

A.1 Virksomheden

(a) Selskabsstruktur

Sampension KP Livsforsikringsselskab A/S er moderselskab i Sampension-koncernen. Udover moderselskabet består koncernen af det 100 % ejede datterselskab Sampension Administrationsselskab A/S samt flere ejendomsaktieselskaber, en række investeringsselskaber og en kapitalforening med fokus på forvaltning af alternative investeringer og aktier for både gennemsnits- og markedsrentemiljøet. Selskabsstrukturen fremgår af Figur nedenfor.

(b) Tilsynsmyndighed

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Finanstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

(c) Ekstern revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Strandvejen 44
2900 Hellerup

(d) Ejere med kvalificerede andele

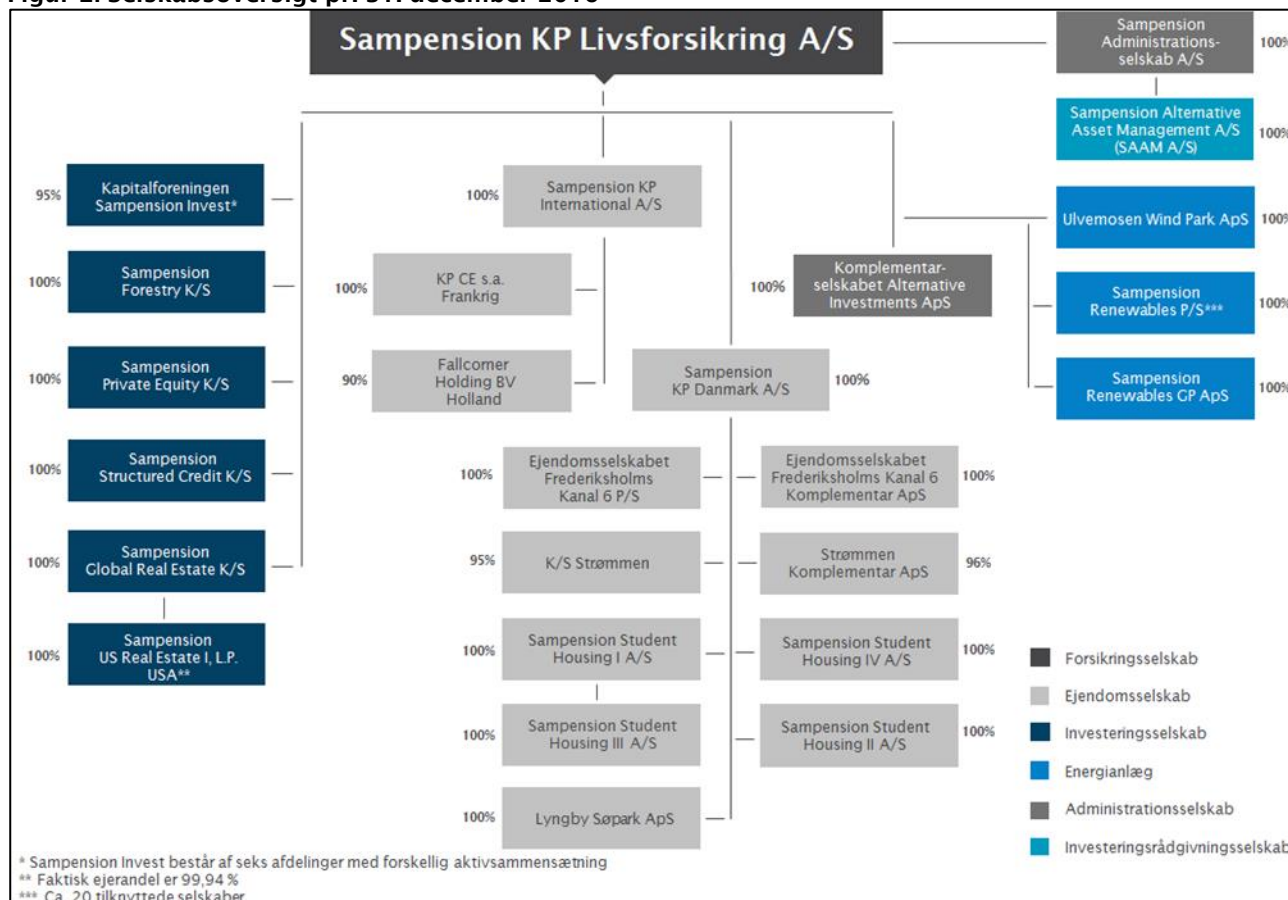
Virksomheden er ejet af overenskomstparterne på de overenskomstområder, hvor virksomheden er pensionsleverandør.

Ejere med kvalificerede andele (mindst 10 %) er:

- Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund (HK), København med en andel på 28,25 %
- Kommunernes Landsforening (KL), København med en andel på 19,62 %
- Offentliges Ansattes Organisationer (OAO), København med en andel på 15,50 %.

(e) Koncernstruktur

Figur 2: Selskabsoversigt pr. 31. december 2016

Virksomhedens pensionsordninger og selskabets investeringsporteføljer administreres af Sampension Administrationselskab A/S. Der er derfor kun fem ansatte i Sampension KP Livsforsikring A/S, mens der er omkring 260 fuldtidsansatte i administrationselskabet pr. 31. december 2016.

(f) Produkter

Sampension tilbyder pensionsordninger på både overenskomstområdet og for private virksomheder og organisationer. Hovedparten af de forsikrede arbejder i kommunerne, staten eller i regionerne. Virksomheden genforsikrer derudover ca. 18.000 tjenestemænds pension for størstedelen af landets kommuner.

Sampension tegner udelukkende pensionsordninger for private og offentlige arbejdsgivere i Danmark.

Pensionsordningerne giver som hovedregel kunderne dækning i tilfælde af:

- Alderspensionering
- Sygdom
- Dødsfald
- Visse kritiske sygdomme

Markedsrenteproduktet 3 i 1 Livspension, som alle nye kunder bliver tilbudt, består af hhv. en basispension og en valgpension. Basispension giver kunden en grundlæggende sikkerhed i forhold til ovenstående situationer, mens kunden med valgpension for en del af sine indbetalinger kan tilpasse sin ordning til individuelle ønsker og behov.

Kundernes indbetalinger på ordningerne bliver investeret i opsparingsprodukterne vist i tabel 1.

Tabel 1: Sampensions opsparingsprodukter

Produkttyper	Investeringer og tilskrivning af afkast
Markedsrente	Kunder får tilskrevet det faktisk opnåede afkast
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension	Sampensions hovedprodukt, hvor opsparingen fordeles på årgangspuljer efter kundens alder og med en investeringsprofil efter kundens eget valg. Nye kunder får dette produkt.
Unit link produktet Linkpension	Kunderne kan selv vælge de investeringsfonde, opsparingen placeres i.
Gennemsnitsrente	Kunder får tilskrevet en depotrente, som udjævner det faktisk opnåede afkast over tid
Ugaranteret genforsikring	Indeholder afdækning af inflationsrisiko i forhold til arbejdsgivernes fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemandsansatte.
Traditionel gennemsnitsrente	Omfatter pensionsordninger med hensigtserklæringer, garanterede direkte forsikringer samt garanteret genforsikring.

(g) Begivenheder i rapporteringsperioden

Der er i 2016 indgået aftale med Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger om, at administrationen af medlemmernes pensionsordninger og investeringer med virkning fra 1. januar 2017 bliver varetaget af Sampension Administrationselskab A/S. Fra 1. januar 2017 indgår Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger i ejerkredsen af Sampension Administrationselskab A/S med hver 3 %. Sampension KP Livsforsikring A/S ejer herefter 94 % af administrationselskabet.

De to pensionskasser bevarer deres selvstændighed, og aftalens formål er at opnå skalafordele for alle parter ved at indgå i et forsikrings- og administrationsfællesskab.

A.2 Forsikringsresultat

En væsentlig del af Sampensions resultat for året er forsikringsresultatet. Forsikringsresultatet kan opdeles i hhv. et rente-, omkostnings- og risikoresultat (eksklusiv Forenede Gruppeliv).

Tabel 2: Forsikringsresultatet fordelt på rente, omkostninger og risiko

Mio. kr.	2016	2015
Renteresultat efter PAL og tilskrevet bonus	4.161	5.456
Omkostningsresultat efter tilskrevet bonus	33	14
Risikoresultat efter tilskrevet bonus	90	154

Renteresultatet viser forholdet mellem investeringsafkastet efter skat og den forrentning, der tilskrives medlemmernes depoter i form af en kontorente. (Renteresultat omfatter udelukkende gennemsnitsrenteprodukter, idet det opnåede afkast for markedsrenteprodukter tilskrives kunderne fuldt ud.) Sampension har i 2016 realiseret et positivt investeringsafkast, som har medført et positivt renteresultat på 4.161 mio. kr. Heraf er 3.914 mio. kr. overført til de kollektive reserver tilhørende kunderne, mens 247 mio. kr. er tilskrevet virksomhedens basiskapital, herunder kundernes overskudskapital (særlige bonushensættelser af type B).

Omkostningsresultatet viser forholdet mellem de opkrævede administrationsbidrag og de faktiske administrationsomkostninger. Sampension har et princip om administration til kostpris og tilpasser kundernes omkost-

ningsbidrag, så omkostningsresultatet bliver tæt på nul på lang sigt. I 2016 har der været et overskud på 33 mio. kr., der er overført til de kollektive reserver tilhørende kunderne.

Risikoresultatet viser forholdet mellem de opkrævede præmier og de faktiske udgifter til invalide- og dødsfaldsdækninger. Sampension har et princip om forsikringer til kostpris og sigter mod, at risikoresultatet er tæt på nul på lang sigt. I 2016 har der været et overskud på 90 mio. kr., der er overført til de kollektive reserver tilhørende kunderne.

A.3 Investeringsresultater

(a) Investeringsresultat

2016 var et godt år for Sampension, som samlet set leverede et pænt investeringsafkast på 14,2 mia.kr. før pensionsafkastskat mod 3,0 mia. kr. for 2015.

Sampensions unoterede aktier – private equity – var den aktivklasse, der i 2016 performede bedst med et afkast på 14,1 %. Men også investeringer i børsnoterede aktier gav et højt afkast på 11,5 %. Det havde stor betydning for det samlede afkast, da Sampension har næsten 47 mia. kr. placeret her. En anden vigtig aktivklasse er investeringer i ejendomme, grunde og infrastruktur, hvor Sampension har placeret over 17 mia. kr. De gav et afkast på 7,5 %, der er tilfredsstillende i lyset af den lavere risiko på denne aktivklasse sammenlignet med private equity og børsnoterede aktier.

På rentesiden leverede porteføljen af kreditobligationer mv. på i alt 14,5 mia. kr. et fint afkast på 6,8 %, mens den store portefølje af obligationer med lav kreditrisici på i alt 81 mia. gav et afkast på 4,2 %.

Årets samlede investeringsresultat fordelt pr. pensionsprodukt er vist i tabel 3.

Tabel 3: Årets investeringsresultat

Mio. kr.	2016	2015
Markedsrente		
3 i 1 Livspension	4.948	2.300
Linkpension	10	11
Gennemsnitsrente		
Ugaranteret genforsikring	1.865	-195
Traditionel gennemsnitsrente:		
Investeringsportefølje	2.338	1.630
Afdækningsportefølje	5.026	-725
Samlet resultat	14.189	3.021
Heraf indgår i resultatopgørelse	12.783	2.462
Heraf indgår i anden totalindkomst	1.405	559

Markedsrente

Den aldersbestemte fordeling af investeringerne i 3 i 1 Livspension er fastsat ved årgangspuljernes fordeling på basisfondene aktier, obligationer og alternative investeringer. Kundernes valg består i at vælge mellem investeringsprofiler med henholdsvis lav, moderat og høj risiko. Allokeringsstrategien følger hen over opsparingstiden en traditionel livscyklustankegang, hvor risikoen aftrappes gradvist, efterhånden som kunden bliver ældre.

Investeringsafkastet før pensionsafkastskat for 3 i 1 Livspension blev samlet set 7,2 %. I 2016 leverede 3 i 1 Livspension positive afkast til alle kunder på tværs af investeringsprofiler. De yngste årgangspuljer, hvor en større andel af formuen er allokeret til aktier og alternativer, opnåede det største afkast.

Beholdninger og afkast på markedsrentemiljøets investeringer er vist i tabel 4 opdelt på aktivklasser.

Tabel 4: Beholdninger og afkast - Markedsrente

Mio. kr.	Beholdning 31.12.2016	Afkast i % 2016
Grunde og bygninger	8.893	7,3 %
Noterede kapitalandele	31.193	10,9 %
Unoterede kapitalandele	7.420	6,0 %
Kapitalandele i alt	38.614	9,9 %
Stats- og realkreditobligationer	18.538	3,5 %
Indeksobligationer	1.286	3,8 %
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	10.064	8,3 %
Udlån mv.	661	-5,7 %
Obligationer og udlån mv. i alt	30.550	5,1 %
Dattervirksomheder	0	0,0 %
Øvrige investeringsaktiver	-1.675	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-775	-
Total	75.606	7,2 %

Anm. Afkast er opgjort tidsvægtet.

Traditionel gennemsnitsrente

Investeringsstrategien for det traditionelle gennemsnitsrenteprodukt er fastlagt ud fra to væsentlige hensyn i prioriteret rækkefølge:

- at opnå en høj grad af sikkerhed for, at Sampension på såvel kort som langt sigt kan opfylde de pensionsmæssige forpligtelser og hensigtserklæringer (afdækningsporteføljen)
- at tage investeringsmæssige risici med forventning om et højere afkast (investeringsporteføljen)

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter opgøres til markedsværdi. Det indebærer, at værdien af hensættelserne afhænger af renteniveauet. For at begrænse risikoen for ikke at opfylde forpligtelser og hensigtserklæringer over for kunder har Sampension derfor en selvstændig afdækningsportefølje tilknyttet dette miljø.

Afdækningsporteføljen gav i 2016 et afkast på 5,0 %, mens investeringsporteføljen herudover bidrog med et merafkast på 3,8 %, så det samlede afkast i det traditionelle gennemsnitsrenteprodukt blev 8,8 %. Beholdninger og afkast på det traditionelle gennemsnitsrentemiljøes investeringer er vist i tabel 4 opdelt på aktivklasser.

Tabel 5: Beholdninger og afkast – Traditionel gennemsnitsrente

Mio. kr.	Beholdning 31.12.2016	Afkast i % 2016
Grunde og bygninger	3.130	8,6 %
Noterede kapitalandele	5.585	11,5 %
Unoterede kapitalandele	3.932	7,9 %
Kapitalandele i alt	9.518	10,1 %
Stats- og realkreditobligationer	33.636	4,0 %
Indeksobligationer	1.411	6,1 %
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	13.158	7,3 %
Udlån mv.	1.092	-4,5 %
Obligationer og udlån mv. i alt	49.297	4,7 %
Dattervirksomheder	527	5,2 %
Øvrige investeringsaktiver	-2.637	33,2 %
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	17.713	32,7 %
Total	77.549	8,8 %

Anm. Afkast er opgjort tidsvægtet.

Ugaranteret genforsikring

En del af Sampensions samlede gennemsnitsrentemiljø er genforsikring af tjenestemandspensionsordninger for danske arbejdsgivere, primært kommuner. 86 arbejdsgivere har gennem årtier beskyttet deres egen økonomiske stilling ved i Sampension at afdække pensionsforpligtelserne over for nuværende, fratrådte og pensionerede tjenestemandsansatte.

Siden 2014 har arbejdsgivere med behov for genforsikring af pensionsforpligtelser til tjenestemænd kunnet vælge at overgå til en ugaranteret model. Med den ugaranterede model kan Sampension tilrettelægge investeringsstrategien, så kommuner mv. får bedre afdækning af deres inflationsrisiko, det vil sige større sikkerhed for en forrentning af de opsparede midler, der modsvarer den løbende opskrivning af tjenestemændenes pensionsydelse. Dette er ikke en naturlig del i den garanterede model. Ved udgangen af 2016 havde 94 % af de forsikrede arbejdsgivere valgt at overgå til den ugaranterede model.

Med den nye ugaranterede model investeres i de samme interne basisfonde som markedsrentemiljøet. Desuden investeres i basisfonden Inflation.

Investeringerne knyttet til ugaranteret genforsikring af tjenestemandspensioner gav i 2016 et afkast på 5,6 %. Beholdninger og afkast på investeringerne i ugaranteret genforsikring er vist i tabel 6 opdelt på aktivklasser.

Tabel 6: Beholdninger og afkast - Ugaranteret genforsikring

Mio. kr.	Beholdning 31.12.2016	Afkast i % 2016
Grunde og bygninger	3.693	7,3 %
Noterede kapitalandele	12.550	11,5 %
Unoterede kapitalandele	2.823	5,5 %
Kapitalandele i alt	15.374	10,4 %
Stats- og realkreditobligationer	3.592	5,5 %
Indeksobligationer	8.130	3,9 %
Kreditobligationer og Emerging Markets-obligationer	6.278	6,7 %
Udlån mv.	102	-5,7 %
Obligationer og udlån mv. i alt	18.102	5,0 %
Dattervirksomheder	0	0,0 %
Øvrige investeringsaktiver	249	3,1 %
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-371	-
Total	37.046	5,6 %

Anm. Afkast er opgjort tidsvægtet.

(b) Gevinster og tab, som indregnes direkte på egenkapitalen

Sampensions gevinster og tab indregnet direkte på egenkapitalen består af valutakursreguleringer i forbindelse med omregning af kapitalandele i tilknyttede udenlandske virksomheder.

Reguleringen af kapitalandele i udenlandske, tilknyttede virksomheder udgjorde brutto 1.405 mio. kr. Efter beskatning og fradrag for kundernes andel udgjorde gevinster og tab indregnet direkte på egenkapitalen i alt -1 mio. kr. i 2016. Beløbet fremgår under Anden totalindkomst.

(c) Securitiseringer

Sampension havde ved årets afslutning en beholdning på ca. 16,2 mia. kr. i securitiseringer. Der bliver kvartalsvist lavet en følsomhedsanalyse af porteføljen.

A.4 Resultater af andre aktiviteter

Sampension udøver kun livsforsikringsvirksomhed.

A.5 Andre oplysninger

Der er ikke andet væsentligt at tilføje til ovenstående gennemgang af Sampensions virksomhed og resultater.

Afsnit

B

B. Ledelsessystem

I dette afsnit præsenteres de centrale elementer i Sampensions ledelsessystem. De væsentligste pointer er opsummeret herunder.

- Sampension har et effektivt risikostyrings- og kontrolsystem
- Der er etableret strategier, processer og rapporteringsprocedurer for identifikation, måling, overvågning, styring og rapportering af risici
- ORSA-processen er et centralt grundlag for bestyrelsens strategiske beslutninger
- Der stilles relevante krav til egnethed og hæderlighed hos personer, der indtager nøgleposter
- Risikostyrings-, compliance-, aktuar- og internal audit-funktionerne fungerer tilfredsstillende

B.1 Generelle oplysninger om ledelsessystemet

(a) Selskabets ledelsessystem

Virksomhedens forretningsorden for bestyrelsen og retningslinjer for direktionens daglige ledelse beskriver fordelingen af opgaver og ansvar mellem bestyrelsen og direktionen. Den todelte ledelsesstruktur følger dansk lovgivning og regulatoriske krav samt er udgangspunktet for delegeringen af ansvar og beføjelser inden for Sampensions organisation samt indretningen af risikostyringssystemet.

Bestyrelse og bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for virksomheden og træffer bl.a. beslutning om forretningsmodel, strategi, risikoappetit og risikoprofil. Hertil modtager bestyrelsen i forbindelse med ordinære bestyrelsesmøder rapporteringer og fører tilsyn med de største risici. Bestyrelsen tager mindst årligt stilling til risikoappetit, politikker og retningslinjer.

Bestyrelsen bestod ved udgangen af 2016 af 14 medlemmer. Den er sammensat af repræsentanter fra aktionærerne, dvs. de overenskomstparter, der står bag de fleste af pensionsordningerne, to særligt sagkyndige medlemmer af bestyrelsen med ekspertise inden for bl.a. kredit, finansiering, risikostyring og regnskab samt fem medarbejderrepræsentanter.

Der er planlagt fem årlige bestyrelsesmøder i henhold til det fastlagte årshjul. Det ene møde er et udvidet seminar, hvor virksomhedens strategi drøftes.

Virksomhedens forretningsmodel og strategi fastlægger en række overordnede rammer for virksomheden. Rammerne præciseres i politikker og delegeres i retningslinjer til direktionen, der er ansvarlig for den daglige ledelse. Udnyttelsen af fastsatte rammer bliver rapporteret til bestyrelsen i forbindelse med ordinære bestyrelsesmøder.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg. Det blev i oktober 2016 besluttet at udvide dette til også at være et risikoudvalg fra 1. januar 2017, der i tilgift til de opgaver, der normalt varetages af revisionsudvalget, ligeledes skal forbehandle risikorelaterede emner inden behandling af den samlede bestyrelse. Udvalget forbehandler og vurderer bl.a. udkast til årsrapport, risikoprofil samt rapporter med vurdering af egen risiko og solvens (ORSA), kapitalstyring og det interne kontrolsystem.

Udvalget mødes minimum fire gange årligt og har ifølge dansk lov en forberedende rolle uden selvstændig beslutningskompetence. Udvalget er dog bemyndiget til at godkende den eksterne revisions assistance- og rådgivningsopgaver, der ligger udover revision og erklæringer fastlagt i love og bekendtgørelser.

Direktionen

Direktionen består af den administrerende direktør, som bl.a. har indflydelse på beslutninger vedr. forretningsmæssige-, finansielle- og investeringsmæssige områder.

På grundlag af bestyrelsens politikker, retningslinjer og risikoappetit udarbejder direktionen bistået af organisationen forretningsgange for alle væsentlige aktiviteter.

Direktionen udsteder herudover beføjelser, hvor relevant, til ledende medarbejdere.

På investeringsområdet tildeler direktionen rammer til investeringsdirektøren og områdets afdelingschefer for eksponeringer på modparter og udstedere, lande og geografiske områder samt aktivklasser, som de skal disponere inden for. Disse rammer ligger inden for de rammer, bestyrelsen har fastsat for direktionen.

Der udarbejdes rapporter for alle væsentlige aktiviteter, som tilgår bestyrelsen og direktionen. Rapporterne skal inkludere oplysninger om, hvordan beføjelser inkl. kvantitative rammer er udnyttet, herunder oplysninger om eventuelle overskridelser.

(b) Væsentlige ændringer i ledelsessystemet

Der har ikke været væsentlige ændringer til ledelsessystemet i 2016.

(c) Aflønningspolitik

Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere i virksomheden honoreres på en måde, der understøtter de forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål bedst muligt. Aflønningsforholdene skal desuden sikre, at virksomheden til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring samt ikke motiverer til overdreven risikotagning, lige som aflønningsprincipperne forebygger interessekonflikter.

Der anvendes variabel løn i begrænset omfang. Hverken bestyrelse, direktion, den ansvarshavende aktuar, den interne revisionschef eller de ansvarlige for de øvrige nøglefunktioner har variabel løn. Direktionen kan tildele og udbetale variabel løn til en væsentlig risikotager ud fra en samlet vurdering, der afbalancerer finansielle og ikke-finansielle forhold, herunder fx fastholdelse, loyalitet, særlig indsats, tilskyndelse til værdiskabelse for virksomheden eller lignende.

Ingen ansatte i Sampension KP Livsforsikring A/S har ret til pensionsordninger, der kan sidestilles med variabel løn. Alle ansatte i Sampension KP Livsforsikring A/S og Sampension Administrationsselskab A/S har en arbejdsgiverbetalt pensionsordning.

(d) Transaktioner med aktionærer

Der har i 2016 ikke været væsentlige transaktioner med aktionærer eller personer, der udøver væsentlig indflydelse på selskabet eller med medlemmer af bestyrelse og direktion.

B.2 Egnetheds- og hæderlighedskrav

(a) Politik for egnethed og hæderlighed

Bestyrelsen har udarbejdet en politik for egnetheds- og hæderlighedskrav, der har til formål at sikre, at de personer, der reelt driver selskabet, opfylder kravene til egnethed og hæderlighed. Ved vurdering af egnethed lægges vægt på, om den pågældende person har tilstrækkelig viden, faglig kompetence og erfaring til at kunne varetage sin stilling i virksomheden. Vurdering af om en person opfylder krav om egnethed foretages med udgangspunkt i den konkrete stilling og under hensyntagen til det ansvar, der er forbundet dermed.

For at opfylde hæderlighedskravet skal personen have et godt omdømme og udvise hæderlighed, integritet og uafhængighed. Dette indebærer bl.a., at personen ikke må være pålagt strafansvar efter relevante dele af straffeloven og særlovgivningen, være begæret konkurs mv., have påført virksomheden væsentlige økonomiske tab eller have udvist adfærd, hvor der er grund til at antage, at hvervet ikke vil blive varetaget forsvarligt.

Bestyrelsen har også fastlagt krav til egnethed for bestyrelsen som helhed.

(b) Proces for vurdering af egnethed og hæderlighed

Bestyrelsesmedlemmer, direktion og ansvarlige nøglepersoner ansat fra den 1. januar 2016 og frem skal have en Fit & Proper-godkendelse fra Finanstilsynet. Vurderingen foretages i første omgang internt i virksomheden i forbindelse med ansættelsesforløbet på baggrund af de modtagne oplysninger. Hvis der modtages oplysninger om ændrede forhold, skal der foretages en fornyet vurdering.

Der foretages en årlig individuel og kollektiv egenvurdering af bestyrelsens egnethed.

B.3 Risikostyringssystem, herunder vurdering af egen risiko og solvens

(a) Virksomhedens risikostyringssystem

Virksomheden har et effektivt risikostyringssystem med en klar struktur, der er velintegreret i organisationen, understøtter og sikrer strategien samt virksomhedens forretningsmodel.

Virksomheden har en klart defineret risikoappetit med tilhørende risikotolerancegrænser på alle væsentlige områder, der fremgår af bestyrelsens politikker og retningslinjer. Disse dokumenter afspejler bestyrelsens generelle holdning til risici, og herunder at resultater skabes ved kontrolleret risikovillighed, som skal styres og kontrolleres i et passende omfang.

Risikostyringssystemet sikrer, at alle virksomhedens væsentlige risici identificeres, måles, overvåges, styres og rapporteres. De væsentligste risici er beskrevet i virksomhedens risikoprofil og indgår i arbejdet med ORSA, kapitalplan mm.

Risikoprofilen dækker følgende hovedkategorier af risici:

- Eksterne risici
- Strategiske risici
- Investeringsrisici (markeds-, kredit- og likviditetsrisici)
- Forsikringsrisici
- Operationelle risici
- Omdømmerisici

(b) Risikostyringssystem og integration i organisationsstruktur og beslutningsprocesser

Virksomhedens politikker, retningslinjer og forretningsgange er forankret i de forskellige direktørområder i virksomheden. Det bidrager til at sikre efterlevelse af de fastsatte regler samt robuste og tværgående processer for styring af risici og rapportering til bestyrelsen, direktionen og andre ledere.

Risikostyringsfunktionen har ansvar for opdatering, monitorering og udvikling af et effektivt risikostyringssystem, der omfatter de strategier, processer og rapporteringsprocedurer, der er nødvendige for til stadighed at identificere, måle, overvåge styre og rapportere virksomhedens væsentligste risici på såvel et individuelt som et aggregeret niveau. Derudover har risikostyringsfunktionen en rådgivende rolle i forhold til direktionen og bestyrelsen med hensyn til risikostyringssystemets effektivitet og fuldstændighed og kan derigennem påvirke ledelsens beslutningsprocesser.

Vurdering af egen risiko og solvens (ORSA)

(i) Proces for ORSA

Vurdering af egen risiko og solvens er en del af bestyrelsens overordnede og strategiske ledelse af virksomheden og tager udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel, risikoprofil og risikoappetit. Vurderingen foretages mindst én gang årligt og følger processen:

- Identifikation af de væsentligste risici, der knytter sig til forretningsmodellen
- Opfølgning på og fastsættelse af grænser for risikoappetit gennem politikker og retningslinjer
- Analyse og vurdering af det opgjorte solvenskapitalkrav (risici opgjort på 1-års sigt)
- Analyse af risikoen inden for den strategiske horisont (kapitalplan), herunder også kapitalnødplan
- Følsomhedsanalyser af væsentlige risikoområder

ORSA-processen danner grundlag for bestyrelsens beslutninger i forhold til risiko og strategi på kort og langt sigt.

(ii) Erklæring om godkendelsesprocedure for ORSA

Der udarbejdes et oplæg til indholdet af årets ORSA, som diskuteres på årets andet bestyrelsesmøde. Når bestyrelsen har valgt ORSA-analyserne, udarbejder administration selve ORSA-rapporten. Rapporten forbehandles af revisions- og risikoudvalget og behandles og godkendes på årets tredje bestyrelsesmøde. Hvis bestyrelsen kan tilslutte sig rapportens konklusioner, godkendes den formelt. Efter bestyrelsens godkendelse sendes rapporten til tilsynsmyndighederne og videreformidles til relevante medarbejdere i organisationen.

(iii) Erklæring om opgørelse af solvenskapitalkravet

Solvenskapitalkravet er opgjort ved brug af standardmodellen i Solvens II, der beregnes i et standardsystem, der også bruges af en række andre danske pensionsvirksomheder. Standardmodellen er udviklet med henblik på at kunne opgøre et risikobaseret solvenskrav for forsikrings- og pensionselskaber med traditionelle forretningsmodeller. Solvenskapitalkravet afspejler de væsentligste kvantificerbare risici i risikoprofilen.

Sampension vurderer, at standardmodellen giver et retvisende billede af selskabets risici givet forretningsmodellen, strategien og risikoprofilen både på kort sigt og inden for den strategiske tidshorisont.

Risikostyringssystemet omfatter rammer for risiko fastsat af bestyrelsen, som investeringsområdet arbejder indenfor. Investeringsrammerne overvåges dagligt af risikostyringsfunktionen, der rapporterer eventuelle alvorlige overskridelser til direktion og bestyrelse umiddelbart efter overskridelsen konstateres. Ved mindre alvorlige rammeoverskridelser bliver direktionen orienteret månedligt.

B.4 Internt kontrolsystem

(a) Sampensions interne kontrolsystem

Det interne kontrolsystem skal sikre, at gældende love og administrative bestemmelser overholdes, og at der føres tilstrækkelig kontrol med alle væsentlige risikobehæftede aktiviteter, herunder bl.a. overholdelse af alle grænser fastsat af bestyrelsen og med videregivne beføjelser.

Det interne kontrolsystem er opbygget efter princippet med tre forsvarslinjer:

1. forsvarslinje udgøres af de af virksomhedens ansatte, der er udførende i den daglige drift samt ansvarlige for at foretage en effektiv kontrol af det udførte arbejde. 1. forsvarslinje er repræsenteret ved forretningsenheder samt drifts- og serviceenheder. Hver enhed drives i overensstemmelse med forretningsgang og arbejdsbeskrivelser, der er udmøntet i overensstemmelse med politikker og retningslinjer.
2. forsvarslinje udgøres af enheder med ansvar for tilsyn med og kontrol af risici. 2. forsvarslinje består af nøglefunktionerne compliance-, risikostyrings- og aktuarfunktionen, der bl.a. overvåger, om forretnings-, drifts- og serviceenheder overholder de generelle politikker og mandater. Virksomheden har udpeget en nøgleperson for de enkelte funktioner, der har foretræde for bestyrelsen mindst en gang årligt.
3. forsvarslinje udgøres af en intern auditfunktion, der er placeret hos Intern revision.

Hver enkel forsvarslinje og funktion har egne og uafhængige kontrol- og rapporteringsprocedurer. Der foretages også revision af ekstern revisor.

(b) Compliancefunktion

Compliancefunktionen skal sikre, at virksomheden har de fornødne metoder og procedurer, der er egnede til at opdage og mindske risikoen for virksomhedens manglende overholdelse af lovgivning, markedsstandarder og interne regelsæt, der gælder for virksomheden.

Compliancefunktionen tilgår denne opgave ud fra en risikostyringsmetodik, der bygger på en cyklisk tankegang med identifikation, vurdering, planlægning, håndtering og rapportering af compliancerisici. Der udarbejdes en årsplan for compliancearbejdet, som godkendes af bestyrelsen og direktionen.

Under risikohåndtering hører kontroller udført som 2. forsvarslinje, hvor konklusionerne efterfølgende rapporteres til bl.a. direktionen.

B.5 Intern auditfunktion

(a) Den interne auditfunktions opgaver

Den interne auditfunktion er organisatorisk forankret hos Sampensions interne revision, som er etableret med reference til bestyrelsen i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder og finansielle koncerner.

Arbejdsopgaverne varetages på baggrund af den af bestyrelsen godkendte politik og funktionsbeskrivelse for den interne revision samt den indgåede revisionsaftale med ekstern revision. Dette medfører, at Intern revisions opgaver omfatter både operationelle og finansielle revisioner. Med de operationelle revisioner løses alle opgaver, der i henhold til lovgivningen skal varetages af den interne audit-funktion.

Den finansielle revision fører til en intern revisionspåtegning på årsregnskabet, mens den operationelle revision fører til erklæringer i rapporteringen til bestyrelsen om bl.a., hvorvidt virksomhedens risikostyring, compliancefunktion, forretningsgange og interne kontroller på alle væsentlige og risikofyldte områder er tilrettelagt og fungerer på betryggende vis.

Intern revision rapporterer resultatet af revisionerne direkte til revisions- & risikoudvalget kvartalsvist og til bestyrelsen to gange årligt.

(b) Den interne auditfunktions uafhængighed

Intern revisions uafhængighed og objektivitet er understøttet af, at revisionschefen eller medarbejderne ikke er ansvarlige for eller har beføjelser til at udføre operationelle kontroller eller andre dele af kontrolmiljøet. Endvidere må revisionschefen og medarbejderne ikke deltage i opgaver, som kan bevirke, at revisionschefen kommer i en situation, hvor vedkommende erklærer sig eller oplyser om forhold, som revisionschefen eller medarbejderne har udarbejdet grundlaget for.

Forud for udførelsen af revisionsopgaver foretages en vurdering af, om Intern revision har de fornødne kompetencer til at udføre revisionen, eller om der skal involveres eksterne kompetencer. Derudover vurderes det, om der er forhold, som påvirker Intern revisions uafhængighed eller objektivitet og i givet fald, hvordan dette undgås.

Den interne revisionschef bliver årligt evalueret af revisions- & risikoudvalget samt den eksterne revision. Evalueringerne bliver rapporteret til bestyrelsen.

B.6 Aktuarfunktion

Virksomhedens aktuarfunktion bidrager til en effektiv anvendelse af virksomhedens risikostyringssystem via faglig sparing og kvantificering af forsikringsmæssige risici, deltagelse i virksomhedens vurdering af egenrisiko og solvens, sikring af fyldestgørende og retvisende hensættelser udarbejdet efter relevante aktuarmæssige principper samt analyser af forsikringsmæssige forhold.

B.7 Outsourcing

Der anvendes en betydelig grad af outsourcing af de administrative opgaver, idet virksomhedens drift er outsourcet til Sampension Administrationsselskab A/S. Derudover er administrationen af gruppelivsftaler via Forenede Gruppeliv karakteriseret som væsentlig outsourcing.

De overordnede mål for outsourcing er at opnå administrative, operationelle, systemmæssige og økonomiske fordele til gavn for virksomhedens kunder – herunder også opnåelse af synergi ved samarbejde og admini-

strationsfællesskab med andre pensionsselskaber – for derigennem at fastholde og udvikle høj performance, høje afkast, omkostningseffektivitet og høj kvalitet i produkter og ydelser til kunderne.

Ved indgåelse af en aftale om outsourcing af væsentlige områder sikres det, at vilkårene og betingelserne er forenelige med virksomhedens forpligtelser i henhold til outsourcing-reglerne.

B.8 Andre oplysninger

Sampension vurderer, at selskabets ledelsessystem er fyldestgørende i forhold til de risici, der er forbundet med virksomhedens forretningsmodel, og at systemet sikrer en passende overvågning og kontrol, styring samt rapportering af risici.

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang af Sampensions ledelsessystem.

C. Risikoprofil

I dette afsnit præsenteres de centrale elementer i Sampensions risikoprofil. Der tages udgangspunkt i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø ved kvantificeringen af risiciene, da det hovedsageligt er de garanterede aftaler i dette miljø, der bidrager til selskabets og dermed den solvensmæssige risiko.

Uanset om risiciene bæres af selskabet eller kunden, gælder dog, at risici bliver overvåget, rapporteret og styret inden for de rammer, bestyrelsen har fastlagt i politikker og retningslinjer, og under iagttagelse af prudent person-princippet.

- **Sampensions væsentligste risici er i prioriteret rækkefølge:**
 - **Markedsrisiko**
 - **Forsikringsrisiko**
 - **Eksterne risici**
 - **Operationel risiko**
- **Identificerede risici måles, overvåges, styres og rapporteres i overensstemmelse med bestyrelsens risikoappetit, der er fastlagt i bestyrelsens politikker og retningslinjer**

Sampensions overordnede risikoprofil tager udgangspunkt i den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi. Livsforsikringsvirksomheder som Sampension har normalt de samme overordnede risici over en længere periode.

Sampensions forretningsmodel er påvirket af forskelligartede risici, der i varierende grad kan give anledning til tab af kapital, omdømme eller egenkapital. Der er både risici, som Sampension ønsker at tage på baggrund af forretningsmodellen – fx markeds- og forsikringsrisici – og risici, som Sampension ønsker at begrænse – fx operationelle risici. Derudover er Sampension udsat for eksterne, heriblandt regulatoriske risici, som i vid udstrækning er uden for virksomhedens kontrol.

Risikoidentifikation er et vigtigt redskab i tilrettelæggelse og prioritering af risikostyringen, herunder når bestyrelsen i politikker og retningslinjer fastlægger risikoappetit og konkrete retningslinjer for identifikation, kvantificering, overvågning og kontrol, samt styring og rapportering af risici forbundet med Sampensions forretningsmodel.

Kvantificering af risici

Kvantificering af markedsrisici, forsikringsrisici og operationelle risici sker ved brug af standardmodellen til beregning af solvenskapitalkravet. Standardmodellen fastlægger med 99,5 % sandsynlighed grænsen for, hvor stort tab Sampensions risikoeksponeringer kan give på 12 måneders sigt. Det betyder, at der er under 0,5 % sandsynlighed for, at Sampension oplever et større tab end solvenskapitalkravet på 1-års sigt. Tab større end solvenskapitalkravet vil svare til en 200-års begivenhed.

Markedsrisici er Sampensions væsentligste risikokategori, jf. figur 1 (side 4).

Aktierisikoen udgør et betydeligt element i markedsrisikoen, men indgår med et formindsket bidrag i opgørelsen af solvenskapitalkravet pga. aktieovergangsordningen under Solvens II.

Omvendt indgår securitiseringer med et forhøjet bidrag i solvensopgørelsen, fordi Sampension af omkostningsmæssige årsager har valgt kun at betale for at modtage ratings fra ét kreditvurderingsbureau. Det er den væsentligste forklaring på det bidrag fra kreditspændrisikoen.

Herudover indgår renterisikoen med et betydeligt bidrag, mens der er mindre effekter fra valuta- og koncentrationsrisikoen.

En del af markedsrisiciene kan henføres til investeringer i alternative aktiver, hvis værdi og risici ikke kan baseres på priser observeret i markedet, jf. afsnit D.1. Dette øger ikke i sig selv risikoen ved at investere i alternative aktiver, men metoder og principper, der skal anvendes i styringen af disse aktiver er ikke de samme som dem, der anvendes på aktiver, hvor pris og risiko lettere kan observeres i markedet, jf. afsnit C.7.

Blandt livsforsikringsrisici er levetidsrisiko den dominerende risikofaktor.

Likviditetsrisici, eksterne risici, strategiske risici samt omdømmerisici bliver ikke kvantificeret og anses ikke for at udgøre en direkte tabsrisiko for Sampension, der specifikt skal reserveres kapital til, jf. afsnit C.4 og C.6 nedenfor.

C.1 Forsikringsrisici

De forsikringsmæssige risici kendetegnes ved, at de følger de produkter, Sampension udbyder. Da Sampension har mange livrenter i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø, er levetidsrisikoen, dvs. risikoen for stignende levetid, den væsentligste risiko inden for forsikringsrisiciene. Det er primært det traditionelle gennemsnitsrenteprodukt, der bidrager til de forsikringsmæssige risici, men der er også et mindre risikobidrag fra markedsrente og ugaranteret genforsikring via risiko- og omkostningsgrupperne. Derudover er der et risikobidrag fra Sampensions andel af gruppelivsdækninger i Forenede Gruppeliv (FG), hvor risikodækningerne vedrørende bl.a. markedsrenteprodukterne i vid udstrækning håndteres.

Risiciene overvåges bl.a. ved årlige analyser og estimering af de parametre, der ligger til grund for, hvilke forsikringsrisici virksomheden ønsker at påtage sig fremadrettet i forsikringspolitikken.

Tabel 7: Livsforsikringsrisicienes bruttobidrag til Sampensions solvenskapitalkrav

Mio. kr.	31. december 2016
Dødelighed	59
Levetid	3.587
Invaliditet	389
Optionsrisiko	215
Omkostningsrisiko	396
Genoptagelse	-
Katastrofe	400
Diversifikation – Livsforsikring	-1.193
Livsforsikringsrisiko i alt	3.853

Dødelighedsrisiko - er risikoen for tab som følge af en stigning i dødeligheden. Risikoen beregnes kun på policer, hvor en stigning i dødeligheden vil øge markedsværdien af forpligtelserne. Det vil fx ske, når kundens udbetaling ved død overstiger værdien af kundens depot. Dødelighedsrisikoen i bestanden er meget begrænset.

Levetidsrisiko - udgør risikoen for en stigning i levetiden, der vil resultere i en højere markedsværdi af forpligtelserne, da der skal betales ydelser i en længere årrække. Dette er den væsentligste forsikringsrisiko.

Invaliditetsrisiko - udgifterne forbundet med en stigning i antallet af invaliditeter.

Optionsrisiko - omfatter risikoen for ændringer i de forudsætninger, der er indregnet omkring policeadfærd. Policeoptioner omfatter fx retten til at stoppe præmieindbetalingen eller retten til genkøb.

Omkostningsrisici - risikoen forbundet med en permanent stigning i omkostningsniveauet.

Katastroferisiko - katastrofescenarie for porteføljen af gruppelivsdækninger.

Diversifikation - der tages højde for, at de forskellige livsforsikringsrisici ikke kan indtræffe samtidig. Fx vil dødeligheden ikke stige samtidig med, at levetiden stiger.

Risikoreduktion

Bestyrelsen har i forsikringspolitikken fastsat, at der ikke ydes garantier i forbindelse med nytegning. Derfor vedrører de forsikringsmæssige risici altovervejende tidligere indgåede aftaler.

Sampension anvender kun genforsikring i meget begrænset omfang.

En væsentlig risikoreduktion foregår ved, at en meget stor del af Sampensions forsikringsdækninger er placeret i Forenede Gruppeliv (FG), hvilket indebærer en pooling af risici sammen med andre pensionsvirksomheder – og dermed en reduktion af de deltagende virksomheders forsikringsrisici.

Likviditetsrisici afledt af fortjenstmargen indregnet i kapitalgrundlaget

Der opgøres ikke forventet fremtidig fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier. Derfor er der ingen påvirkning af likviditetsrisikoen af fortjenstmargen.

Overvågning af livsforsikringsrisici

Der foretages bl.a. analyser af levetid mv. i ORSA-rapporten. Derudover indgår stress af levetid og optioner i følsomhedsanalyser (reverse stress), hvor der foretages beregninger med ændrede parametre for levetid og tilbagekøb/fripolice.

C.2 Markedsrisici

Markedsrisici er risikoen for tab, som følge af at markedsværdien af Sampensions aktiver og forpligtelser ændrer sig ved ændringer i markedsforholdene. Størrelsesordenen og sammensætningen af Sampensions markedsrisici er fastsat inden for rammerne af bestyrelsens overordnede risikoappetit og politik for investeringsområdet. Herunder gennemgås de væsentligste markedsrisici opgjort efter underkategorierne for markedsrisiko i standardmodellen.

Det er aktiver og forpligtelser i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø, der bidrager til selskabets risiko og dermed markedsrisiko i forhold til solvensopgørelsen.

Tabel 8: Markedsrisicienes bruttobidrag til Sampensions solvenskapitalkrav

Mio. kr.	31. december 2016
Rente (rentefald)	3.152
Aktier	3.488
Ejendomme	-
Kreditspænd	7.253
Valuta	1.031
Koncentration	325
Diversifikation – Marked	-2.805
Markedsrisiko	12.444

Renterisiko - opstår som følge af forskellig rentefølsomhed på selskabets aktiver og forpligtelser i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Sampension søger i videst muligt omfang at afdække renterisikoen på værdien af forsikringsmæssige ydelser, og derfor udgør renterisiko en mindre væsentlig risikofaktor. Pr. 31. december 2016 udgjorde renterisikoen 3,2 mia. kr. i rentefaldsscenarioet, som er det scenarie, der giver størst renterisiko.

Det er et krav, at renterisikoen skal opgøres ved at foretage en reprisering af de fremtidige cash-flow for henholdsvis aktiver og forsikringsydelser. For aktivernes vedkommende skal dette ske ved at bruge en relevant risikofri rentekurve, mens det for forsikringsforpligtelserne skal ske ved at bruge den politisk fastsatte diskonteringsrentekurve.

Renterisiko styres bl.a. ved hjælp af afledte finansielle instrumenter. Det gælder især for traditionel gennemsnitsrente, hvor renterisikoen på pensionsforpligtelserne i høj grad afdækkes ved brug af renteswaps, swapoptioner samt statsobligationer. Herudover anvendes renteswaps og futures i den aktive styring af renterisikoen på obligationsbeholdningen.

Aktierisiko - opdeles i to typer eksponeringer:

- Børsnoterede aktier i OECD-lande (type 1)
- Unoterede aktier og aktiver, der ikke gennemlyses (type 2)

Aktier erhvervet før 1. januar 2016 er omfattet af aktie-overgangsordningen. Det betyder, at stressfaktoren i 2016 udgør 22 % frem for standardstresset på hhv. 39 % og 49 % reguleret med den symmetriske aktiejustering, der korrigerer stressniveauet for den historiske udvikling, så aktiestresset bliver anticyklisk.

Ejendomsrisiko - ejendomsinvesteringerne i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø er placeret i Sampensions investeringsdatterselskaber, der skal betragtes som kapitalandele under Solvens II-reglerne. Derfor opgøres risikoen på ejendomme under aktierisiko, når solvenskapitalkravet beregnes. I forbindelse med den gradvise indfasning af standardstresset vil det betyde, at risikoen bliver opgjort stadig mere konservativt, da risikoen på aktier er højere end risikoen på ejendomme.

Valutarisiko - Sampension er eksponeret over for valutaudviklingen på investeringer i udenlandske aktiver. Valutakursrisikoen afdækkes på de af koncernens investeringer, der er denomineret i udenlandsk valuta, så fremt værdien af den enkelte valuta udgør over 1 % af de samlede investeringsaktiver. For andre valutaer end DKK og EUR foretages afdækning af valutaeksponeringen inden for en ramme på mellem 50 og 100 % afhængig af aktivet.

Kreditspændrisiko - kreditspændrisiko er udtryk for risikoen for tab, der kan opstå ved ændringer i kreditspændet, dvs. prisen for at yde lån med kreditrisiko, tab som følge af ændringer i kreditkvaliteten eller misligholdelse af låneaftaler.

Den væsentligste årsag til kreditspændrisikoen er beholdningen af securitiseringer. Sampension havde ved året afslutning investeret ca. 16,2 mia. kr. i securitiseringer, hvoraf 89 % tilhørte AAA-tranchen, der har den største sikkerhed. 78 % af eksponeringen er mod det amerikanske marked, der er mere likvidt og veldiversificeret, og resten i Europa. Af den samlede eksponering havde det traditionelle gennemsnitsrentemiljø ultimo 2016 en eksponering i securitiseringer på 7,5 mia. kr., svarende til solvensbelastning på 6,4 mia. kr. ud af en samlet kreditspændrisiko på 7,3 mia. kr.

Koncentrationsrisiko - er et udtryk for den merrisiko, der følger af at have store eksponeringer på enkeltnavnsudstedere, fx et bestemt realkreditinstitut.

Diversifikation - der tages højde for, at de forskellige markedsrisici ikke vil indtræffe samtidig, når den samlede markedsrisiko opgøres. Disse korrelationseffekter er afhængige af, om et rentestignings- eller et rentefaldsscenario vil være hårdest for selskabet.

Overvågning af markedsrisici og prudent person-princippet

Markedsrisici overvåges til daglige risikostyringsformål med Sampensions egenudviklede model for markedsrisiko. Risikomodelsens sigte er at måle Value-at-Risk – her kaldet VaR – med en horisont på op til 1 år og med forskellige sandsynligheder. Modellen tager udgangspunkt i en statistisk analyse af de underliggende risikofaktorer, og porteføljens eksponering hertil. Modellen følger en slags byggekloidsstruktur på den måde, at den er sammensat af en række selvstændige modeller for afkast – eller relativ værdiændring – for de enkelte aktivklasser. Risikoen for en bestemt aktivklasse måles ud fra standardafvigelsen på afkastserien, og den samlede model knytter de enkelte komponenter sammen ved hjælp af korrelationer.

VaR-modellen baseres på Monte Carlo-simulation af de finansielle tidsserier og anvender ca. 180 risikofaktorer fordelt på aktie-, rente-, valuta-, volatilitets- og kreditspændrisici til at beskrive porteføljens risikoegenskaber. Som supplerende information, udover standardberegningen, anvendes også scenarieanalyse, hvor de enkelte faktorer følger et på forhånd fastlagt forløb. Derved fås et bredere billede af Sampensions risikoprofil.

VaR-modellen danner grundlag for en række af bestyrelsens risikorammer, der overvåges af risikostyringsfunktionen. På den strategiske horisont overvåges markedsrisiko via kapitalplanen. Bestyrelsen har besluttet, at det anvendte VaR-mål skal opgøres over en 3 måneders horisont med et konfidensniveau på 97,5 %, hvilket svarer til, at der én gang inden for 10 år forventes et kvartalsvist tab, som er større end VaR-tallet.

Under Solvens II skal investeringerne foretages inden for rammerne af *prudent person-princippet*, der anses for at være en adfærdsmæssig standard såvel som en vurdering af dømmekraft og af investeringsbeslutninger. I overensstemmelse med dette princip, og integreret i investeringspolitikken, vil investeringsmedarbejdere overveje en række risikoindikatorer, inden de foretager nye investeringer for at sikre, at:

- investeringerne er af en passende kvalitet og er med til at opfylde forpligtelserne over for kunderne
- der investeres kun i aktiver, som kan værdifastsættes- og modelleres korrekt
- der tages hensyn til varighed, valuta og kobling til forpligtelser, når investeringer foretages
- investeringerne er underlagt passende rammer i forhold til bl.a. udstedere, aktivklasser og sektorer.

Ved brug af eksterne porteføljeforvaltere stilles der ligeledes krav om opfyldelse af ovenstående krav.

Nye investeringer vurderes i forhold til en række definerede risikoindikatorer, herunder stresstest, og vurderes af ledelsen forud for evt. godkendelse i bestyrelsen. Hertil kommer forretningsgange for investeringer i nye aktivklasser, der sikrer, at virksomheden, herunder de operationelle områder, er i stand til at håndtere og systemunderstøtte investeringen, styre de forbundne risici og opfylde de lovgivningsmæssige krav forbundet hermed.

Investeringsafdelingen har ansvar for, at veldefinerede og passende værdiansættelsesmetoder bliver anvendt på investeringer, heriblandt alternative investeringer, hvor eksterne prisoplysninger ikke er til rådighed.

Rammestyringen på investeringsområdet er i overensstemmelse med prudent person-princippet.

Risikokoncentrationer

Bestyrelsens politik for investeringsområdet har bl.a. til formål at sikre, at investeringsporteføljen tilrettelægges, så der ikke foreligger en uforholdsmæssig stor afhængighed af en bestemt kategori af aktiver, et bestemt investeringsmarked eller en bestemt enkeltinvestering eller modpart. Risikoen knyttet til enkelte eksponeringer eller grupper af forbundne eksponeringer ønskes generelt på et så lavt niveau, at tab knyttet til specifikke risikopositioner ikke kan påvirke det samlede afkast væsentligt. For særligt sikre typer af eksponeringer fastsætter bestyrelsen i Retningslinjer for investeringsvirksomheden specifikke adgange til større eksponering.

Følsomhedsanalyser

Følsomheden over for markedsrisici overvåges dagligt ved at estimere udviklingen i balancen og solvenskapitalkravet, herunder opgørelser under forskellige stressforudsætninger af bl.a. rentekurver.

Derudover udarbejdes der periodiske reverse stresstest for de væsentligste markedsrisici, dvs. stresstest hvor man ser, hvor stort et tab virksomheden kan tåle på en given risikofaktor, før solvensdækningen falder til enten 150 % eller 100 %. Beregningen foretages ved lineær interpolation mellem scenarieberegninger for hhv. aktie-, kreditspænd-, ejendoms- og modpartsrisici.

I kapitalplanen stresses de væsentligste risikofaktorer, hvor balancen og solvenskapitalkravet fremskrives under antagelse om relevante ugunstige markeds- og levetidsforudsætninger. Dette giver et udtryk for følsomheden på den strategiske planlægningshorisont.

Både de daglige opgørelser af balance og solvenskapitalkrav, reverse stresstest samt kapitalplanen viser, at Sampensions økonomiske stilling er robust.

Basisrisici

Afdækning af markedsrisici giver anledning til basisrisici, idet den oprindelige position og afdækkende positions betalingsprofil typisk ikke er identiske. Sampension er blandt andet eksponeret mod basisrisiko i forbindelse med afdækning af renterisikoen på de forsikringsmæssige forpligtelser og valutarisikoen på udenlandske investeringsaktiver.

Med henblik på at begrænse og overvåge basisrisici er der udover en ramme for den samlede renterisiko tillige fastsat rammer for renterisikoen opdelt på løbetidsbånd.

Ikke-balanceførte Investeringstilsagn

Som led i investeringsforvaltningen indgår Sampension aftaler med investeringselskaber og -fonde om at deltage i senere investeringer. Investeringstilsagnene indebærer en potentiel risiko for en stigning i markedsrisiciene. Denne risiko anses dog ikke for væsentlig, idet investeringselskaber og -fonde sideløbende med effektueringen af investeringstilsagn tilbagebetaler på tidligere investeringer, som Sampension har foretaget.

C.3 Kreditrisici

Udover kreditspændrisikoen, der betragtes som en del af markedsrisiciene, påtager Sampension sig en modpartsrisiko i forbindelse med især indgåelsen af kontrakter i afledte finansielle instrumenter, men også på banktilgodehavender afledt af den almindelige drift, heriblandt investeringsforvaltningen og betalinger til og fra kunderne.

Tabrisikoen på modparter i kontrakter i afledte finansielle instrumenter er pga. indgåede aftaler om daglig regulering af sikkerhedsstillelse for kontraktens markedsværdi begrænset. Alligevel har Sampension valgt, at kontrakter i afledte finansielle instrumenter for størsteparten bliver indgået med modparter, der er globalt eller nationalt systemisk vigtige finansielle institutioner. Baggrunden herfor er et ønske om at begrænse risikoen for, at Sampensions markedsrisici pludseligt bliver ændret, fordi en modpart bliver nødlidende, og indgåede kontrakter lukket ned.

I opgørelsen af Sampensions solvenskapitalkrav pr. 31. december 2016 bidrog overnævnte modpartsrisici til bruttosolvenskapitalkravet med 573 mio. kr.

C.4 Likviditetsrisici

Likviditetsrisici opgøres på den samlede balance og er afspejlet betalingsstrømme både på kort og langt sigt. Likviditetsrisici overvåges i virksomhedens risikoprofil med inddragelse i resultaterne fra virksomhedens kapitalplan.

Likviditetsrisiko består både af fundingrisiko og markedslikviditetsrisiko. Fundingrisiko udtrykker bl.a. risikoen for, at der med kort varsel skal skaffes likvide midler til dækning af pensionsudbetalinger. Markedslikviditetsrisiko udtrykker risikoen for at måtte afhænde aktiver til lavere salgspriser, end der kan opnås under normale forhold.

Sampensions likviditet overvåges dagligt i forbindelse med investeringsplanlægningen, mens den langsigtede likviditetspåvirkning analyseres i kapitalplanen.

For Sampension som langsigtet institutionel investor, med investeringer der ikke er lånefinansierede, er fundingrisikoen beskeden. Endvidere har Sampension, som en del af investeringsstrategien, en stor mængde investeringsaktiver af høj kreditkvalitet, som kan stilles til sikkerhed for likviditet, så markedslikviditetsrisikoen reduceres væsentligt.

Sampensions pensionsudbetalinger overstiger præmieindtægterne inden for den strategiske planlægningshorisont, men investeringerne tilrettelægges med det formål at sikre et positivt cash flow fra den daglige drift. Dermed minimeres risikoen for tab foranlediget af mangel på likviditet mest muligt.

Blandt Sampensions investeringer er de alternative investeringer generelt den mest illikvide aktivklasse, dvs. de investeringer, som er vanskeligst at afhænde hurtigt uden tab.

C.5 Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risiko for tab pga. u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder compliance-risici.

Der skal ske registrering og rapportering af alle væsentlige, alvorlige og særligt alvorlige operationelle hændelser, hvor der er risiko for tab. Der udarbejdes mindst en gang årligt en risikovurdering baseret på eksisterende og nye risici.

Der er i Sampension fokus på at indsamle beskrivelser af observerede hændelser, der kan danne grundlag for eventuelle forbedringer i forretningsgange, systemer og procedurer. Sigtet hermed er, at risikostyringssystem på en omkostningseffektiv måde skal bidrage til at minimere risikoen for operationelle hændelser.

I opgørelsen af Sampensions solvenskapitalkrav pr. 31. december 2016 bidrog de operationelle risici til solvenskapitalkravet med 512 mio. kr.

C.6 Andre væsentlige risici

Eksterne risici

Ledelses- og risikostyringssystem skal også tage højde for eksterne risici og rammevilkår, som Sampension ingen eller begrænset indflydelse har på, men som virksomheden skal kunne reagere på for at begrænse skadevirkninger eller opnå mulige fordele. De væsentligste eksterne risici udgøres af:

- Forandringer i lovgivning og retspraksis
- Forandringer i forsikringsmarkedet
- Makroøkonomisk-, politiske- og samfundsmæssige forandringer

Eksterne risici vurderes ikke at give anledning til væsentlige risici for tab, der vil belaste kapitalgrundlaget. Eksterne risici har større betydning i vurderinger af Sampensions fremtidige forretningsomfang – udover i de tilfælde hvor de indvirker på markeds- og livsforsikringsrisiciene.

Strategiske risici

Strategiske risici dækker over risici, som Sampension kan påvirke, afdække eller kontrollere som led i forretningsmæssige beslutninger og deres implementering. Strategiske risici har en længere tidshorisont og afspejler forretningsudviklingen inden for 3-5 år.

Strategiske risici vurderes ikke at kunne give anledning til væsentlige tab, der vil belaste kapitalgrundlaget, men har - ligesom for de eksterne risici – større betydning for udviklingen i Sampensions forretningsomfang.

Omdømmerisici

Sampensions aktiviteter kan give anledning til forværrede relationer til væsentlige interessenter, ikke mindst kunderne, og til negativ presseomtale.

Omdømmerisici er i praksis svære at kvantificere, men vurderes ligesom for de eksterne risici ikke at give anledning til væsentlige risici for tab, der vil belaste kapitalgrundlaget. Omdømmerisici har større betydning i vurderinger af Sampensions fremtidige forretningsomfang.

C.7 Andre oplysninger

Volatilitetsjustering

Sampension anvender volatilitetsjustering til diskonteringsrentekurven i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser. Volatilitetsjusteringen har til formål at mindske balancens følsomhed for over for markedsvolatiliteten i porteføljen af aktiver med kreditrisiko.

Alternative investeringer

Alternative investeringer er en betegnelse for en bred vifte af investeringer med meget forskellige karakteristika. Alternative investeringer er ikke i sig selv mere risikofyldte end andre investeringer, men stiller andre krav til risikostyringen, end der gælder for styringen af traditionelle aktie- og obligationsinvesteringer. Sampension har i de senere år, parallelt med at de alternative investeringer er steget, udbygget risikostyringssystemet med de nødvendige kompetencer og ressourcer, så der til stadighed er en tilstrækkelig identifikation, måling, overvågning og styring af alternative investeringer.

Sampension har anlagt en forsigtig strategi i forhold til nye alternative investeringer. Det indebærer blandt andet, at der bliver taget højde for, at disse aktiver typisk ikke kan afhændes med kort varsel, ligesom opkøb inden for en specifik aktivtype er strakt ud over en længere periode for at begrænse afhængigheden af specielle markedsforhold på et givent tidspunkt ("Timing Risk").

Afsnit

D

D. Værdiansættelse til solvensformål

I dette afsnit gennemgås værdiansættelsesprincipperne for investeringsaktiver og forsikringsmæssige henrettelser for henholdsvis solvens- og regnskabsbalancen. De mest centrale pointer er:

- Der er ikke væsentlig forskel på værdiansættelsen mellem solvens- og regnskabsbalancen
- Aktiver og forpligtelser værdiansættes til dagsværdi, og hvor det er muligt med udgangspunkt i markedsværdier

D.1 Aktiver

(a) Værdiansættelse til solvensformål

Aktiver i solvensbalancen værdiansættes i henhold til de samme principper og metoder, der er beskrevet i Sampensions årsrapport 2016 under anvendt regnskabspraksis.

Værdiansættelsesmetoderne for de enkelte aktivklasser i Solvens II-balancen er specificeret i tabellen herunder. Alle aktiver opgøres til dagsværdi. For noterede aktiver tages udgangspunkt i de officielle data fra de pågældende børser. Unoterede aktiver måles til en skønnet dagsværdi.

Tabel 9: Værdiansættelsesmetode og beløb pr. 31. december 2016

Investeringsrelaterede balanceposter	Værdiansættelsesprincipper både i solvens II og regnskab	Solvens II Beløb
Immaterielle anlægsaktiver	Indregnet til 0 kr. i solvensbalancen, da aktiverne ikke kan sælges særskilt.	0
Udskudte skatteaktiver	Udnyttede skattemæssige underskud indregnes i det omfang, det er sandsynligt, at underskuddene kan udnyttes ved modregning i overskud i efterfølgende år.	0
Ejendomme og energianlæg: <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsejendomme • Domicilejendom • Udlejningsejendomme • Energianlæg 	Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve. <ul style="list-style-type: none"> • Indgår i dattervirksomheder og associerede virksomheder 	-
Dattervirksomheder og associerede virksomheder	Måles til en forholdsmæssig andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte regnskab. <ul style="list-style-type: none"> • Virksomhedernes værdiansættelse af egne aktiver og passiver sker til dagsværdier. 	13.311
Børsnoterede aktier	Markedskurs (likvide markeder)	2.168
Unoterede aktier	Indre værdi i henhold til virksomhedernes seneste foreliggende regnskab.	1.636
Statsobligationer	Markedskurs (likvide markeder)	42.287
Virksomhedsobligationer: <ul style="list-style-type: none"> • Realkreditobligationer • Kreditobligationer • Andre obligationer 	Markedskurs (likvide markeder)	28.443
Gældsinstrumenter sikret med pant: <ul style="list-style-type: none"> • Collateralized debt obligations (CDO) • Collateralized loan obligation (CLO) • Asset backed securities (ABS) 	a) Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve b) Skønsmæssig værdi (ældre fonde)	11.964
Investeringsfonde: <ul style="list-style-type: none"> • Private equity • Ejendoms- og skovfonde • Hedgefonde • Fixed income og kreditfonde 	a) Måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte årsrapport. Fondenes egen værdiansættelse af aktiver og passiver sker til dagsværdier. b) Markedskurs (likvide markeder)	20.247

Tabel 9 (fortsat):

Investeringsrelaterede balanceposter	Værdiansættelsesprincipper både i solvens II og regnskab	Solvens II Beløb
Derivater (aktiver): <ul style="list-style-type: none"> Afledte finansielle instrumenter (OTC) Afledte finansielle instrumenter (børsnoterede) 	a) Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve b) Markedskurs (likvide markeder)	55.465
Indlån og likvide beholdninger inkl. reverse repoer	a) Nominel værdi, svarende til dagsværdi b) Nutidsværdi ved diskontering af cash flows med rentekurve	10.022
Aktiver, der besiddes ifm. indeksregulerede eller unit linked aftaler (Aktiver tilknyttet markedsrenteprodukter)	Værdiansættes efter samme metoder som beskrevet under de enkelte aktivtyper ovenfor.	80.238
Udlån mv.	Dagsværdi estimeres som den tilbagediskonterede værdi af de fremtidige betalinger, hvor diskonteringsrenten justeres for at tage hensyn til udviklingen i markedets risikopræmie på denne type kreditrisiko.	1.698
Øvrige aktiver/tilgodehavende	Nominel værdi, svarende til dagsværdi	1.484
Aktiver i alt*		268.964

* Forskellen til balancesummen i årsrapporten, der udgjorde 267.658 mio. kr. pr. 31.12.2016, skyldes forskellige principper for bruttoficering.

(b) Forskelle i værdiansættelse mellem solvens- og regnskabsbalancen

Der er generelt ikke forskel på værdiansættelsen på aktiver mellem solvensbalance og regnskabsbalance. En undtagelse er dog immaterielle anlægsaktiver, der værdiansættes til nul i solvensbalancen.

Der er forskelle på kategoriseringen af aktiver mellem solvens- og regnskabsbalancen, og derfor er balancerne ikke identiske.

D.2 Forsikringsmæssige hensættelser

(a) Hensættelser opgjort efter branche

De forsikringsmæssige hensættelser opgøres efter samme principper til regnskaber og solvensopgørelser. De samlede forsikringsmæssige hensættelser udgør 185 mia. kr. og fordeler sig på hhv. markedsrentemiljøet (3 i 1 Livspension og Linkpension) og gennemsnitsrentemiljøet (traditionel gennemsnitsrente og ugaranteret genforsikring).

Tabel 10: Forsikringsmæssige hensættelser pr. 31. december 2016

Mio. kr.	Markedsrente	Traditionel gennemsnitsrente	Ugaranteret genforsikring	Livsforsikrings-hensættelser i alt
Opgjort som en helhed *	74.921	1.006	37.311	113.238
Bedste skøn	0	71.715	0	71.715
Risikotillæg	0	377	0	377
Livsforsikrings-hensættelser i alt	74.921	73.098	37.311	185.330

* For forsikringsmæssige hensættelser opgjort som en helhed svarer hensættelsen til aktiverens nettoværdi.

Virksomheden tilbyder primært ugaranterede forsikringsprodukter, hvor de forsikringsmæssige hensættelser afspejler værdien af aktiverne.

For det traditionelle gennemsnitsrentemiljø hensættes til forsikringsforpligtelser efter en opgørelse af bedste skøn med tillæg af et risikotillæg beregnet efter cost of capital-metoden i overensstemmelse med Solvens II-reglerne.

Bedste skøn afspejler nutidsværdien af de sandsynlighedsvægtede fremtidige cash flows for præmier, ydelser og omkostninger med tillæg af værdien af det fremtidige bonus-cash flow (fremtidige diskretionære ydelser). Opgørelsen baseres på analytiske metoder frem for stokastisk simulation.

Antagelserne om levetidsforventninger og kundernes udnyttelse af forsikringsoptioner - rettigheder til at ophøre med at betale pensionsbidrag eller overføre ordninger til andre pensionsvirksomheder - baseres på selskabets egne bestandsanalyser, der opdateres årligt. Udover den observerede levetid i dag tages der desuden højde for forventningerne til fremtidige levetidsforbedringer.

Diskonteringsrentekurven til opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser er dels baseret på markedsdata for den risikofri rente, dels på forventninger til det langsigtede niveau for realvækst og inflation. Den diskonteringsrentekurve, som Sampension anvender, indeholder desuden et tillæg i form af volatilitetsjustering, der har til formål at reducere følsomheden over for markedsvolatilitet.

(b) Usikkerhed ved opgørelse af hensættelser

Der er usikkerhed forbundet med estimationen af kundernes fremtidige levetid, invaliditet mv.

Der er desuden usikkerhed forbundet med den anvendte diskonteringsrentekurve, da de europæiske tilsynsmyndigheder pt. er i færd med at vurdere, om den skal revideres. Dertil kommer risiko for ændringer til de langsigtede forventninger til realvækst og inflation.

Usikkerheden for forsikringsmæssige hensættelser opgjort som en helhed knytter sig til fastsættelsen af aktivernes værdi.

(c) Forskelle i værdiansættelse

Der er ikke forskel på værdiansættelsesprincipperne for opgørelse af forsikringsmæssige hensættelser mellem solvens- og regnskabsbalancen.

(d) Matchtilpasning

Sampension anvender ikke matchtilpasning.

(e) Erklæring om den anvendte volatilitetsjustering

Sampension anvender en volatilitetsjustering (VA) til den risikofrie rentekurve. Tillægget har effekt for forholdet mellem markedsværdien af forpligtelserne og de fremtidige diskretionære ydelser, der er tabsabsorberende, hvilket afspejler sig i solvenskravet. Der er dog forsat en betydelig overdækning i forhold til både SCR og MCR, når volatilitetsjusteringen sættes til nul, jf. Tabel 11.

Tabel 11: Effekt af volatilitetsjustering pr. 31.12.2016

Mio. kr.	Med VA	Uden VA
Forsikringsmæssige hensættelser i alt (traditionel gennemsnitsrente)	73.098	73.177
SCR	1.843	2.202
MCR	461	550
Basiskapitalgrundlag (anerkendt kapitalgrundlag)	7.882	7.803

(f) Erklæring om anvendelse af den midlertidige risikofrie rentekurve

Sampension anvender ikke som en overgangsforanstaltning den midlertidige risikofrie rentekurve i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser og solvenskapitalkravet mv.

(g) Erklæring om anvendelse af overgangsfradrag

Sampension anvender ikke et overgangsfradrag i opgørelsen af de forsikringsmæssige hensættelser.

(h) Genforsikring og ændringer i beregningsforudsætninger

Generelt er der ikke købt genforsikringsdækninger, bortset fra et mindre genforsikringsarrangement via ejerskabet i Forenede Gruppeliv.

Da dette er første rapporteringsperiode under Solvens II, er der ikke ændringer i antagelserne for beregning af de forsikringsmæssige hensættelser.

D.3 Værdiansættelse af andre forpligtelser

(a) Værdiansættelse af andre forpligtelser

Andre forpligtelser i solvensbalancen værdiansættes i henhold til de samme principper og metoder, der er beskrevet i Sampensions årsrapport 2016 under anvendt regnskabspraksis.

For så vidt angår finansielle gældsforpligtelser, der udgør den altovervejende andel af andre forpligtelser, er de specifikke værdiansættelsesmetoder gengivet i tabel 12.

Tabel 12: Værdiansættelsesmetoder for finansielle gældsforpligtelser

Investeringsrelaterede balanceposter	Værdiansættelsesprincipper både i solvens II og regnskab	Solvens II Beløb
Derivater (passiver)	Som derivater under aktiver	41.014
Gæld til kreditinstitutter, Inkl. gæld vedrørende repoforretninger	Nominel værdi, svarende til dagsværdi	32.343
Finansiell gæld øvrigt (andet end gæld til kreditinstitutter)	Gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter, måles til dagsværdi.	1.517
Finansielle gældsposter i alt		74.874

(b) Forskelle i værdiansættelsen mellem solvens- og regnskabsbalancen

Der er ikke forskel på værdiansættelsen af andre forpligtelser mellem solvensbalancen og regnskabet.

D.4 Alternative værdiansættelsesmetoder

Omfanget af brugen af alternative værdiansættelsesmetoder fremgår af tabel 9 i afsnit D.1.

D.5 Andre oplysninger

Likviditetsgraden af investeringsaktiverne er samlet set så høj, at risikoen for en forceret afhændelse af illikvide aktiver til priser forskellig fra disse aktivers dagsværdi ikke er væsentlig, hverken i forbindelse med likviditetsfremskaffelse til dækning af forfaldne betalingsforpligtelser eller ved tilpasninger af aktivsammensætningen i investeringsporteføljerne.

Afsnit
E

Forsikring		Opsparende årlig indbetaling	Løbende årlig indbetaling	Engangstiløb
21.200 kr.	15.982 kr.	22.155 kr.	21.649 kr.	21.200 kr.
22.094 kr.	28.452 kr.	34.860 kr.	22.094 kr.	22.094 kr.
22.536 kr.	41.286 kr.	47.811 kr.	22.536 kr.	22.536 kr.
23.961 kr.	54.459 kr.	57.831 kr.	23.961 kr.	23.961 kr.
23.835 kr.	60.000 kr.	309.259 kr.	23.835 kr.	23.835 kr.
108.000 kr.	108.000 kr.		108.000 kr.	108.000 kr.
1.440.000 kr.	1.440.000 kr.		1.440.000 kr.	1.440.000 kr.
20.714 kr.	12.296 kr.		20.714 kr.	20.714 kr.
72.081 kr.	6.966 kr.		72.081 kr.	72.081 kr.
988 kr.	0,71 %		988 kr.	988 kr.
5.265 kr.	138.648 kr.		5.265 kr.	5.265 kr.
138.648 kr.			138.648 kr.	138.648 kr.

Opsparingerne er gældende for 2013.
Ordningens værdi er opgjort pr. 31.12.2013

Supplerende oplysninger
Pension
Dødsfaldssum
Ved din død
Vise kritiske sygdomme
Indbetaling efter arbejdsmarkedsbidrag
Artilige omkostninger i kroner (AOK)
Artilige omkostninger i procent (AOP)
Ordningens værdi

E. Kapitalforvaltning (styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav)

I den første del af dette afsnit præsenteres de centrale elementer i virksomhedens kapitalgrundlag. Kapitalgrundlaget er den kapital, som virksomheden råder over til beskyttelse af de garanterede produkter og de operationelle risici. Dernæst fokuseres på solvenskapitalkrav samt minimumskapitalkrav.

De væsentligste pointer er opsummeret herunder.

- Solvensdækningen er komfortabel
- Der er en betydelig overdækning i forhold til minimumskapitalkravet
- Kapitalelementerne i kapitalgrundlaget tilhører den bedste kategori (Tier 1)

E.1 Kapitalgrundlag

(a) Formål, politikker og processer til forvaltning af selskabets kapitalgrundlag

Virksomheden sikrer, at kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at dække virksomhedens risici gennem løbende opgørelser, stresstest, følsomhedsanalyser samt ORSA-processen. ORSA-processen tager udgangspunkt i virksomhedens forretningsmodel, risikoprofil samt risikoappetit og indeholder en vurdering af selskabets robusthed over for chok på både kort og langt sigt.

Den langsigtede holdbarhed overvåges blandt andet ved hjælp af en kapitalplan, der udarbejdes årligt og indeholder en 5-årig fremskrivning af kapitalgrundlag og solvenskapitalkrav. Fremskrivningen foretages for en række scenarier med henblik på at belyse risici, der kan give anledning til solvensmæssige udfordringer, samt med en række "her-og-nu" stress-scenarier. Dermed sikres, at virksomheden er godt rustet til at modstå udefrakommende chok på både kort og lang sigt og fortsat vil være i stand til leve op til sine løfter til kunderne de kommende år.

Virksomhedens egenkapital er opdelt i aktiekapital og opsparet overskud. Sampensions aktiekapital på 800.000 kr. er fordelt med den ene halvdel til lønmodtagerorganisationerne og den anden halvdel til arbejdsgivere og arbejdsgiverorganisationerne. Udbytte til aktionærerne kan i følge Sampensions vedtægter udgøre op til 5 %, dog maksimalt 40 t.kr. Der er ikke udbetalt udbytte siden 2011, da aktionærerne ønsker, at overskuddet kommer kunderne til gode. Der er ingen forventning om udbytter de kommende år, og der sker således ingen udvanding af kapitalgrundlaget som følge af udbytter. Der er heller ingen planer om indskud af yderligere aktiekapital.

Aktiverne i kapitalgrundlaget investeres sammen med kundemidlerne i gennemsnitsrentemiljøet, og kapitalgrundlaget tildeles en forholdsmæssig andel af årets investeringsafkast. Basiskapitalen opnår desuden risiko-forrentning som betaling for den risiko, kapitalgrundlaget løber for de garanterede policer i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Endvidere tildeles basiskapitalen resultatet af Sampensions andel af afkastet i Forenede Gruppeliv. Kapitalgrundlaget tildeles ikke risiko-forrentning fra ugaranterede policer.

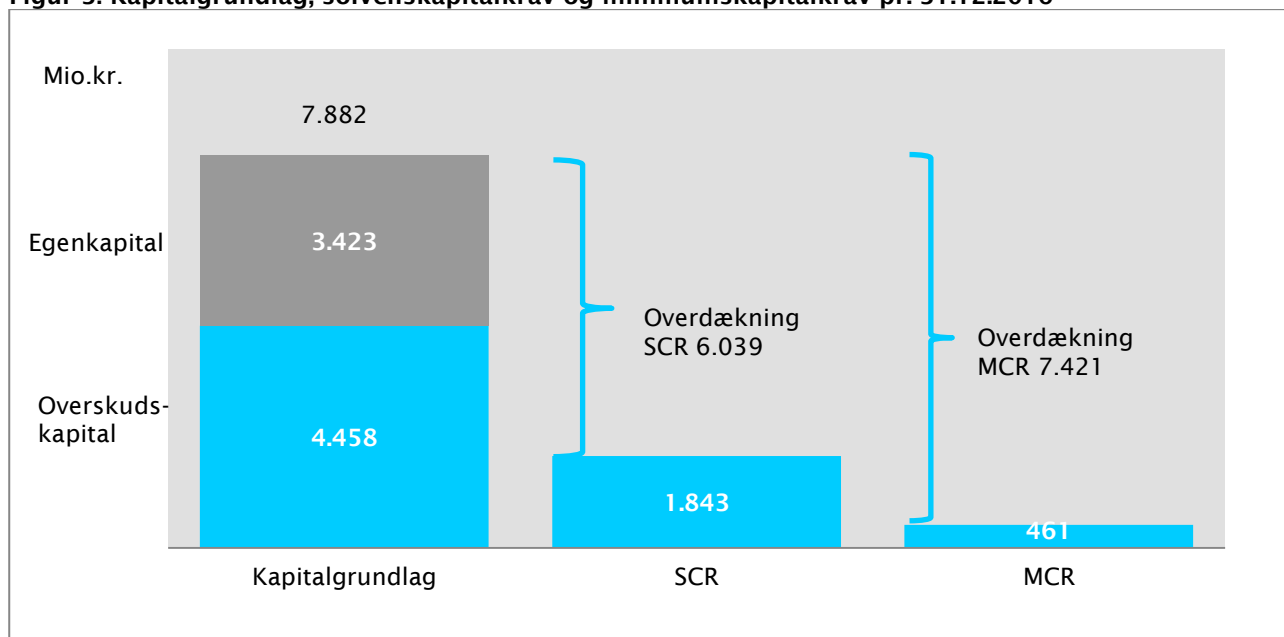
Der er en 5-årig tidshorisont for fremskrivningen af balancen i kapitalplanen, hvilket udgør den strategiske planlægningsperioden. Der fremskrives i et basisscenarie og i en række ugunstige markeds- og levetidsscenarier. Hovedkonklusionen fra kapitalplanen er, at virksomhedens solvensmæssige stilling vil ligge på et komfortabelt niveau selv efter et kraftigt negativt chok på alle væsentlige risikofaktorer.

(b) Kapitalgrundlagets sammensætning, størrelse og kvalitet

Virksomhedens kapitalgrundlag består udelukkende af basiskapitalgrundlaget, der er sammensat af egenkapital og overskudskapital (særlige bonushensættelser af type B). Begge elementer tilhører den bedste kapital-kategori under Solvens II (Tier 1 kapital), og det er virksomhedens målsætning ikke at anvende andre typer af kapital.

Figur3 viser en sammenligning af kapitalgrundlaget med solvenskapitalkravet. Det fremgår af figuren, at virksomheden har en betydelig overdækning af solvenskapitalkravet.

Figur 3: Kapitalgrundlag, solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav pr. 31.12.2016

Til sammenligning udgjorde kapitalgrundlaget 7.790 mio. kr. 1. januar 2016 fordelt med 4.196 mio. kr. i overskudskapital og 3.694 mio. kr. i egenkapital. Kapitalgrundlaget pr 31. december 2016 var 7.882 mio. kr. i alt, og der er dermed tale om en relativt lille ændring i løbet af 2016. Der er i 2016 overført 268 mio. kr. fra egenkapitalen til kundernes overskudskapital i forbindelse med omvalg fra garanteret til ugaranteret genforsikring. Det er den primære årsag til forskydningen mellem egenkapital og overskudskapital i løbet af 2016.

Virksomheden anvender således hverken gældsinstrumenter eller fortjenstmargen i kapitalgrundlaget. Fortjenstmargen er den forventede fremtidige indtjening på den nuværende forretning. For Sampension er fortjenstmargenen sat til nul ud fra den betragtning, at ejerne ikke skal tjene penge på kunderne.

(c) Den anerkendte del af kapitalgrundlaget, der kan medgå til dækning af solvenskapitalkravet

Kapitalelementerne er ikke og må fremadrettet ikke være behæftet med byrder, der gør, at de ikke kan indgå i kapitalgrundlaget. Hele basiskapitalgrundlaget indgår således i kapitalgrundlaget og kan dermed anvendes til dækning af både solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet.

(d) Den anerkendte del af basiskapitalgrundlaget, der kan medgå til dækning af MCR

Hele basiskapitalgrundlaget kan medgå til at dække MCR.

(e) Forskelle i kapitalgrundlaget i solvens- og regnskabsbalancen

Basiskapitalgrundlaget opgøres som forskellen mellem aktiver og forpligtelser. Den eneste forskel for virksomheden mellem basiskapitalen opgjort til solvensbrug og i regnskabsopgørelser er indregningen af immaterielle aktiver. I regnskabsopgørelsen indgår immaterielle aktiver som et aktiv, men de værdiansættes til nul i beregningen af basiskapitalgrundlaget i solvensbalancen. Immaterielle aktiver udgjorde 152 mio. kr. pr. 31. december 2016.

(f) En beskrivelse for hvert element af basiskapitalgrundlaget

Sampension har ingen elementer, der er underlagt overgangsbestemmelserne.

(g) Supplerende kapitalgrundlag

Sampension anvender ikke supplerende kapitalelementer.

(h) Eventuelle begrænsninger på kapitalgrundlag

Immaterielle aktiver fratrækkes kapitalgrundlaget til solvensbalancen som nævnt ovenfor. Der er ikke nogen væsentlige begrænsninger i hverken tilgængeligheden eller overførbareheden af kapitalgrundlaget.

E.2 Solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet

(a) Solvenskapitalkrav og minimumskapitalkrav

Ved udgangen af 2016 udgjorde Sampensions solvenskapitalkrav 1.843 mio. kr., mens minimumskapitalkravet var 461 mio. kr.

(b) Solvenskapitalkrav opdelt efter risikomoduler

Sampension anvender udelukkende standardformlen til opgørelse af solvenskapitalkravet. Virksomhedens største risiko i solvensopgørelsen er markedsrisiko, hvor rente-, aktie- og kreditspændrisiko udgør de væsentligste bidrag til den samlede markedsrisiko. Livsforsikringsrisici spiller også en væsentlig rolle i virksomhedens samlede risikobillede, hvor levetidsrisikoen er den væsentligste risikofaktor.

Tabellen nedenfor viser opgørelsen af basissolvenskapitalkravet ultimo 2016 for risikomodulerne i standardmodellen samt udvalgte undermoduler.

Tablet 13: Basissolvenskapitalkrav

Mio.kr.	31.12.2016
Rente	3.152
Aktier	3.488
Ejendomme	-
Kreditspænd	7.253
Valuta	1.031
Koncentration	325
Diversifikation - Marked	-2.805
Markedsrisikomodul	12.444
Dødelighed	59
Levetid	3.587
Invaliditet	389
Optionsrisiko	215
Omkostningsrisiko	396
Genoptagelse	-
Katastrofe	400
Diversifikation - Livsforsikring	-1.193
Livsforsikringsrisikomodul	3.853
Modpartsrisikomodul	573
Diversifikation - Moduler	-2.775
Basissolvenskapitalkrav (BSCR)	14.095

Basissolvenskravet kan delvist dækkes af kundernes frie reserver og gennem ydelsesnedsættelse af de policer, der ikke har garanti om mindsteydelse (policer med hensigtserklæringer). Efter tillæg af operationel risiko og korrektioner som følge af effekter fra pensionsafkastskat opgøres solvenskapitalkravet.

(c) Oplysninger om forenklede beregninger

De eneste steder, virksomheden anvender forenklede beregninger i standardformlen, er for dels livsforsikringskatastroferisikoen, dels dødelighedsrisikoen, levetidsrisikoen, invaliditets- og sygdomsrisikoen samt omkostningsrisikoen hidrørende fra Forenede Gruppeliv (FG). FG udgør en relativt lille del af Sampensions samlede risiko, og FG er en selvstændig gruppe i kontributionsberegningen. FG er fuldt ud i stand til at dække hele den opgjorte risiko med frie kundereserver. Sampensions livsforsikringskatastroferisiko er meget lille og stammer næsten udelukkende fra ejerandelen af FG.

(d) Selskabsspecifikke parametre

Virksomheden anvender ikke selskabsspecifikke parametre i standardformlen.

(e) Påbud om kapitaltillæg eller brug af særlige parametre i solvensopgørelsen

Finanstilsynet har ikke påbudt Sampension at forhøje det opgjorte solvenskapitalkrav med et kapitaltillæg eller ved at anvende særlige parametre i opgørelsen af solvenskapitalkravet.

(f) Oplysninger om påbudt kapitaltillæg eller brug af særlige parametre i solvensopgørelsen

Ikke relevant, jf. ovenfor.

(g) Oplysninger om minimumskapitalkravet

Minimumskapitalkravet ligger på det nedre bånd på 25 % af solvenskapitalkravet (MCR floor).

Tabel 14: Minimumskapitalkrav

Mio. kr.	31.12.2016
MCR Lineær	-3.462
MCR cap	829
MCR floor	461
Combined MCR	461
Absolute floor of MCR	28
Minimumskapitalkrav	461

(h) Væsentlige ændringer i solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet

Solvenskapitalkravet og minimumskapitalkravet er faldet løbende gennem 2016. Processen omkring vedtagelsen af overgangsreglerne for aktierisiko betød, at reglerne først trådte i kraft 1. april 2016. Dermed kunne virksomheden ikke anvende overgangsordningen for type 2 aktierisiko i 1. kvartal 2016, hvilket betød at solvenskapitalkravet var midlertidigt højere i første kvartal.

I løbet af 2016 blev solvenskapitalkravet derudover mindsket som følge af flere kommuners omvalg fra garanteret til ugaranteret genforsikring. Samtidig har omlægninger af investeringsporteføljen til at indeholde færre securitiseringer medført et fald i basissolvenskapitalkravet og dermed også i SCR og MCR.

E.3 Løbetidsbaserede aktierisici

Virksomheden anvender ikke delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici til beregning af solvenskapitalkravet.

Virksomheden anvender hverken en fuld eller partiel intern model.

E.4 Forskelle mellem standardformlen og en intern model

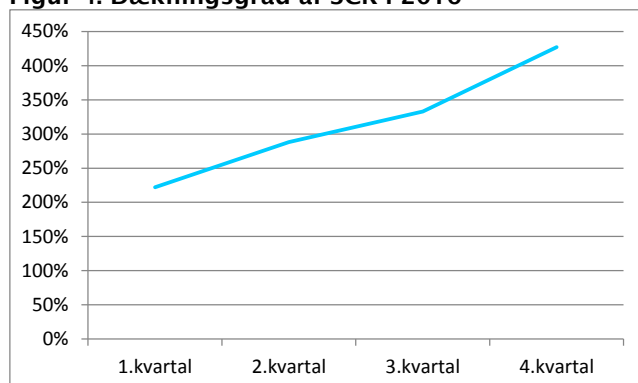
Virksomheden anvender hverken en fuld eller partiel intern model. Solvenskapitalkravet er således alene opgjort ved brug af standardmodellen.

E.5 Opfyldelse af minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet

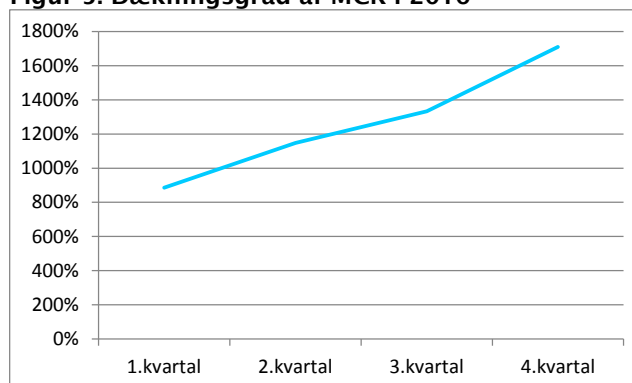
(a) Minimumskapitalkravet

Virksomheden har opfyldt både minimumskapitalkravet og solvenskapitalkravet med bred margin gennem hele 2016. Figurerne nedenfor viser størrelsen af hhv. SCR og MCR i forhold til den basiskapital, der kan anvendes til at dække solvenskravet. Fx var basiskapitalen 8,86 gange større end MCR i 1. kvartal svarende til en overdækning på 886 %.

Figur 4: Dækningsgrad af SCR i 2016

Figur 5: Dækningsgrad af MCR i 2016

Årsagen til det lavere niveau for overdækningen i 1. kvartal 2016 er, at overgangsordningen for beregning af aktierisiko ikke var fuldt implementeret i lovgivningen endnu.

E.6 Andre oplysninger

Der er ikke andre væsentlige oplysninger at tilføje til ovenstående gennemgang af Sampensions styring af kapitalgrundlag og kapitalkrav.

Tabelbilag

Balance

	Solvens II-værdi	
	C0010	
Aktiver	R0030	0
Immaterielle aktiver	R0040	0
Udskudte skatteaktiver	R0050	0
Pensionsmæssigt overskud	R0060	0
Materielle anlægsaktiver, som besiddes til eget brug	R0070	180.105.044,77
Investeringer (bortset fra aktiver, der besiddes i forbindelse med indeksregulerede og unit-linked aftaler)	R0080	0
Ejendomme (bortset fra til eget brug)	R0090	13.311.238,51
Besiddelser i tilknyttede selskaber, herunder kapitalinteresser	R0100	3.804.315,14
Aktier	R0110	2.168.266,21
Aktier — noterede	R0120	1.636.048,93
Aktier — unoterede	R0130	82.694.478,72
Obligationer	R0140	42.287.238,68
Statsobligationer	R0150	28.442.991,72
Erhvervsobligationer	R0160	0
Strukturerede værdipapirer	R0170	11.964.248,32
Sikrede værdipapirer	R0180	20.246.849,99
Kollektive investeringsinstitutter	R0190	55.464.724,06
Derivater	R0200	4.583.438,34
Indskud, bortset fra likvider	R0210	0
Øvrige investeringer	R0220	80.238.128,46
Aktiver, der besiddes i forbindelse med indeksregulerede og unit-linked aftaler	R0230	1.697.963,67
Lån, herunder realkreditlån	R0240	0
Policelån	R0250	0
Lån, herunder realkreditlån, til fysiske personer	R0260	1.697.963,67
Andre lån, herunder realkreditlån	R0270	0
Beløb, der kan tilbagekræves i henhold til genforsikringsaftaler fra:	R0280	0
Skadesforsikring og sygeforsikring svarende til skadesforsikring	R0290	0
Skadesforsikring undtagen sygeforsikring	R0300	0
Sygeforsikring svarende til skadesforsikring	R0310	0
Livsforsikring og sygeforsikring svarende til livsforsikring, undtagen sygeforsikring og indeksreguleret og unit-linked	R0320	0
Sygeforsikring svarende til livsforsikring	R0330	0
Livsforsikring, undtagen sygeforsikring og indeksreguleret og unit-linked	R0340	0
Livsforsikring, indeksreguleret og unit-linked	R0350	0
Indskud til cedenter	R0360	260.592,55
Tilgodehavender fra forsikringer og mæglere	R0370	0
Tilgodehavender fra genforsikring	R0380	868.751,3
Tilgodehavender (handel, ikke forsikring)	R0390	0
Egne aktier (som besiddes direkte)	R0400	0
Forfaldne beløb vedrørende kapitalgrundlagselementer eller garantikapital, der er indkaldt, men endnu ikke indbetalt	R0410	5.438.411,83
Likvider	R0420	354.901,14
Alle øvrige aktiver, ikke anført andetsteds	R0500	268.963.793,71
Aktiver i alt		

	C0010
Forpligtelser	
Forsikringsmæssige hensættelser — Skadesforsikring	R0510 0
Forsikringsmæssige hensættelser — Skadesforsikring (undtagen sygeforsikring)	R0520 0
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0530 0
Bedste skøn	R0540 0
Risikomargin	R0550 0
Forsikringsmæssige hensættelser — Sygeforsikring (svarende til skadesforsikring)	R0560 0
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0570 0
Bedste skøn	R0580 0
Risikomargin	R0590 0
Forsikringsmæssige hensættelser — Livsforsikring (undtagen indeksreguleret og unit-linked)	R0600 110.409.293,28
Forsikringsmæssige hensættelser — Sygeforsikring (svarende til livsforsikring)	R0610 0
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0620 0
Bedste skøn	R0630 0
Risikomargin	R0640 0
Forsikringsmæssige hensættelser — Livsforsikring (undtagen sygeforsikring og indeksreguleret og unit-linked)	R0650 110.409.293,28
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0660 38.317.188,45
Bedste skøn	R0670 71.714.634,13
Risikomargin	R0680 377.470,7
Forsikringsmæssige hensættelser — Indeksreguleret og unit-linked	R0690 74.920.782,87
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0700 74.920.782,87
Bedste skøn	R0710 0
Risikomargin	R0720 0
Eventualforpligtelser	R0740 0
Hensættelser, som ikke er forsikringsmæssige hensættelser	R0750 0
Pensionsforpligtelser	R0760 0
Indskud fra genforsikringsselskaber	R0770 0
Udskudte skatteforpligtelser	R0780 0
Derivater	R0790 41.014.214,99
Gæld til kreditinstitutter	R0800 32.342.693,85
Andre finansielle forpligtelser end gæld til kreditinstitutter	R0810 1.516.906,48
Forpligtelser vedrørende forsikringer og mæglere	R0820 66.371,83
Forpligtelser vedrørende genforsikring	R0830 0
Forpligtelser (handel, ikke forsikring)	R0840 666.877,76
Efterstillet gæld	R0850 0
Efterstillet gæld ikke medregnet i basiskapitalgrundlaget	R0860 0
Efterstillet gæld medregnet i basiskapitalgrundlaget	R0870 0
Alle øvrige passiver, ikke anført andetsteds	R0880 145.105,7
Passiver i alt	R0900 261.082.246,75
Overskydende aktiver i forhold til passiver	R1000 7.881.546,97

		Branche vedrørende: Livsforsikringsforpligtelser						Livsgevnsforsikringsforpligtelser		I alt
		Sygeforsikring	Forsikring med gevinstandele	Indeksreguleret og unit-linked forsikring	Anden livsforsikring	Annuiteter hidrørende fra skadesforsikringsaftaler og relateret til sygeforsikringsforpligtelser	Annuiteter hidrørende fra skadesforsikringsaftaler og relateret til andre forsikringsforpligtelser end sygeforsikringsforpligtelser	Sygegegnforsikring	Livsgevnsforsikring	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Tegnede præmier										
Brutto	R1410	0	3.130.248,52	5.098.244,84	0	0	0	0	788.734,44	9.017.227,8
Genforsikringsandel	R1420	0	396,84	0	0	0	0	0	0	396,84
Netto	R1500	0	3.129.851,68	5.098.244,84	0	0	0	0	788.734,44	9.016.830,96
Præmieindtægter										
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Genforsikringsandel	R1520	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Erstatningsudgifter										
Brutto	R1610	0	4.595.902,05	2.035.651,5	0	0	0	0	1.310.808	7.942.361,56
Genforsikringsandel	R1620	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	0	4.595.902,05	2.035.651,5	0	0	0	0	1.310.808	7.942.361,56
Ændringer i andre forsikringsmæssige hensættelser										
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Genforsikringsandel	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Omkostninger	R1900	0	162.207,85	152.739,88	0	0	0	0	70.523,89	385.471,62
Andre omkostninger	R2500									9.054,72
Samlede omkostninger	R2600									394.526,34

		Hjemland	Top 5-lande (efter værdien af tegnede bruttopræmier) - livsforsikringsforpligtelser					Top 5 i alt og hjemland
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Tegnede præmier								
Brutto	R1410	9.017.227,8	0	0	0	0	0	9.017.227,8
Genforsikringsandel	R1420	396,84	0	0	0	0	0	396,84
Netto	R1500	9.016.830,96	0	0	0	0	0	9.016.830,96
Præmieindtægter								0
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0
Genforsikringsandel	R1520	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0
Erstatningsudgifter								0
Brutto	R1610	7.942.361,56	0	0	0	0	0	7.942.361,56
Genforsikringsandel	R1620	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	7.942.361,56	0	0	0	0	0	7.942.361,56
Ændringer i andre forsikringsmæssige hensættelser								0
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Genforsikringsandel	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Omkostninger	R1900	385.471,62	0	0	0	0	0	385.471,62
Andre omkostninger	R2500							9.054,72
Samlede omkostninger	R2600							394.526,34

Forsikringsmæssige hensættelser for livsforsikring og SLT-sygeforsikring

	Forsikring med gevinstandele	Indeksreguleret og unit-linked forsikring			Anden livsforsikring			Annuiteter hidrørende fra skadesforsikringsaftaler og relateret til andre forsikringsforpligtelser end sygeforsikringsforpligtelser	Accepteret genforsikring	I alt (anden livsforsikring end sygeforsikring, herunder unit-linked)	Sygeforsikring (direkte virksomhed)			Annuiteter hidrørende fra skadesforsikringsaftaler og relateret til sygeforsikringsforpligtelser	Sygeforsikring (accepteret genforsikring)	I alt (sygeforsikring svarende til livsforsikring)
		C0020	C0030	Aftaler uden	Aftaler med	Aftaler uden	Aftaler med				C0160	C0170	C0180			
				optioner eller garantier	optioner eller garantier	optioner eller garantier	optioner eller garantier									
		C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150	C0190	C0200	C0210				
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0010	1.005.691,75	74.920.782,87		0			37.311.496,7	113.237.971,31	0			0	0	0	
Samlet beløb, der kan tilbagekræves i henhold til genforsikring fra SPV'er og finite reinsurance, efter justering for forventede tab som følge af modpartens misligholdelse i forbindelse med forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0020	0	0		0			0	0	0			0	0	0	
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet som summen af bedste skøn og risikomarginen																
Bedste skøn																
Bedste bruttoskøn	R0030	143.885.767,32		0	0	0	0	0	143.885.767,32	0	0	0	0	0	0	
Samlet beløb, der kan tilbagekræves i henhold til genforsikring fra SPV'er og finite reinsurance, efter justering for forventede tab som følge af modpartens misligholdelse	R0080	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bedste skøn minus beløb, der kan tilbagekræves i henhold til genforsikring fra SPV'er og finite reinsurance — I alt	R0090	143.885.767,32		0	0	0	0	0	143.885.767,32	0	0	0	0	0	0	
Risk Margin	R0100	377.470,7		0	0	0	0	0	377.470,7	0	0	0	0	0	0	
Overgangsforanstaltningerne vedrørende forsikringsmæssige hensættelser																
Forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et	R0110	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bedste skøn	R0120	-72.171.133,19		0	0	0	0	0	-72.171.133,19	0	0	0	0	0	0	
Risikomargin	R0130	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Forsikringsmæssige hensættelser — i alt	R0200	73.097.796,58	74.920.782,87		0			37.311.496,7	185.330.076,14	0			0	0	0	

Virkning af langsigtede garantier og overgangsforanstaltninger						
		Beløb med langsigtede garantier og overgangsforanstaltninger	Virkning af overgangsforanstaltninger vedrørende forsikringsmæssige hensættelser	Virkning af overgangsforanstaltninger vedrørende rentesatsen	Virkning af volatilitetsjustering sat til nul	Virkning af matchtilpasning sat til nul
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Forsikringsmæssige hensættelser	R0010	185.330.076	0	0	79.028	0
Basiskapitalgrundlag	R0020	7.881.547	0	0	79.028	0
Anerkendt kapitalgrundlag til opfyldelse af solvenskapitalkravet	R0050	7.881.547	0	0	79.028	0
Solvenskapitalkrav	R0090	1.843.019	0	0	-358.892	0
Anerkendt kapitalgrundlag til opfyldelse af minimumskapitalkravet	R0100	7.881.547	0	0	79.028	0
Minimumskapitalkrav	R0110	460.754,7	0	0	-89.722,99	0

Kapitalgrundlag

Basiskapitalgrundlag for fradrag af kapitalinteresser i finansierings- og kreditinstitutter som omhandlet i artikel 68 i delegeret forordning (EU) 2015/35

Stamaktiekapital (uden fradrag af egne aktier)
 Overkurs ved emission vedrørende stamaktiekapital
 Garantikapital og medlemsbidrag eller tilsvarende basiskapitalgrundlagselementer for gensidige og gensidiglignende selskaber
 Efterstillede gensidige medlemskonti
 Overskudskapital
 Præferenceaktier
 Overkurs ved emission vedrørende præferenceaktier
 Afstemningsreserve
 Efterstillet gæld
 Et beløb svarende til værdien af udskudte skatteaktiver netto
 Andre, ikke ovenfor angivne kapitalgrundlagselementer godkendt som basiskapitalgrundlag af tilsynsmyndigheden.

Kapitalgrundlag jf. regnskabet, som ikke bør medregnes i afstemningsreserven, og som ikke opfylder kriterierne for klassificering som kapitalgrundlag i henhold til Solvens II

Kapitalgrundlag jf. regnskabet, som ikke bør medregnes i afstemningsreserven, og som ikke opfylder kriterierne for klassificering som kapitalgrundlag i henhold til Solvens II

Fradrag

Fradrag vedrørende kapitalinteresser i finansierings- og kreditinstitutter

Samlet basiskapitalgrundlag efter fradrag

Supplerende kapitalgrundlag

Ubetalt og ikkeindkaldt stamaktiekapital, som kan kræves indkaldt
 Ikkeindbetalt og ikkeindkaldt garantikapital og ikkeindbetalte og ikkeindkaldte medlemsbidrag eller tilsvarende basiskapitalgrundlagselementer for gensidige og gensidiglignende selskaber, som kan kræves indkaldt
 Ubetalte og ikkeindkaldte præferenceaktier, som kan kræves indkaldt
 En juridisk bindende forpligtelse til at tegne og betale for efterstillet gæld efter anmodning
 Remburser og garantier henholdende under artikel 96, stk. 1, nr. 2), i direktiv 2009/138/EF
 Remburser og garantier ikke henholdende under artikel 96, stk. 1, nr. 2), i direktiv 2009/138/EF
 Indkaldelse af supplerende bidrag hos medlemmer henholdende under artikel 96, stk. 1, nr. 3), i direktiv 2009/138/EF
 Indkaldelse hos medlemmer af supplerende bidrag ikke henholdende under artikel 96, stk. 1, nr. 3), i direktiv 2009/138/EF
 Andre former for supplerende kapitalgrundlag

Samlet supplerende kapitalgrundlag

Til rådighed stående og anerkendt kapitalgrundlag

Samlet til rådighed stående kapitalgrundlag til opfyldelse af solvenskapitalkravet
 Samlet til rådighed stående kapitalgrundlag til opfyldelse af minimumskapitalkravet
 Samlet anerkendt kapitalgrundlag til opfyldelse af solvenskapitalkravet
 Samlet anerkendt kapitalgrundlag til opfyldelse af minimumskapitalkravet

Solvenskapitalkrav

Minimumskapitalkrav

Forhold mellem anerkendt kapitalgrundlag og solvenskapitalkrav

Forhold mellem anerkendt kapitalgrundlag og minimumskapitalkrav

Afstemningsreserve

Overskydende aktiver i forhold til passiver
 Egne aktier (som besiddes direkte og indirekte)
 Påregnelige udbytter, udlodninger og gebyrer
 Andre basiskapitalgrundlagselementer
 Justering for begrænsede kapitalgrundlagselementer i forbindelse med matchtilpasningsporteføljer og ring-fenced fonde

Afstemningsreserve

Forventet fortjeneste

Forventet fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier — Livsforsikring
 Forventet fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier — Skadesforsikring

Samlet forventet fortjeneste indeholdt i fremtidige præmier

	I alt	Tier 1 — Ubegrænset	Tier 1 — Begrænset	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	800	800		0	
R0030	0	0		0	
R0040	0	0		0	
R0050	0		0	0	0
R0070	4.458.455,42	4.458.455,42			
R0090	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0130	3.422.291,55	3.422.291,55			
R0140	0		0	0	0
R0160	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0220	0				
R0230	0	0	0	0	0
R0290	7.881.546,97	7.881.546,97	0	0	0
R0300	0			0	
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0330	0			0	0
R0340	0			0	
R0350	0			0	0
R0360	0			0	
R0370	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0
R0500	7.881.546,97	7.881.546,97	0	0	0
R0510	7.881.546,97	7.881.546,97	0	0	
R0540	7.881.546,97	7.881.546,97	0	0	0
R0550	7.881.546,97	7.881.546,97	0	0	
R0580	1.843.018,8				
R0600	460.754,7				
R0620	4,28				
R0640	17,11				
	C0060				
R0700	7.881.546,97				
R0710	0				
R0720	0				
R0730	4.459.255,42				
R0740	0				
R0760	3.422.291,55				
R0770	0				
R0780	0				
R0790	0				

Solvenskapitalkrav — For selskaber, der anvender standardformlen

	Bruttosolvenskapitalkrav	Selskabsspecifikke parametre	Forenklinger
	C0040	C0090	C0100
Markedsrisici	R0010 12.443.673,94		Ingen
Modpartsrisici	R0020 573.333,43		
Livsforsikringsrisici	R0030 3.852.955,96	Ingen	Ingen
Sygeforsikringsrisici	R0040 0	Ingen	Ingen
Skadesforsikringsrisici	R0050 0	Ingen	Ingen
Diversifikation	R0060 -2.775.171,13		
Risici på immaterielle aktiver	R0070 0		
Primært solvenskapitalkrav	R0100 14.094.792,2		
Beregning af solvenskapitalkravet		C0100	
Operationelle risici	R0130 512.324,08		
Forsikringsmæssige hensættelsers tabsabsorberende evne	R0140 -12.706.549,07		
Udskudte skatters tabsabsorberende evne	R0150 -57.548,41		
Kapitalkrav for aktiviteter omfattet af artikel 4 i direktiv 2003/41/EF	R0160 0		
Solvenskapitalkrav eksklusive kapitaltillæg	R0200 1.843.018,8		
Allerede indført kapitaltillæg	R0210 0		
Solvency capital requirement	R0220 1.843.018,8		
Andre oplysninger om solvenskapitalkravet			
Kapitalkrav for delmodulet for løbetidsbaserede aktierisici	R0400 0		
Samlede teoretiske solvenskapitalkrav for den resterende del	R0410 0		
Samlede teoretiske solvenskapitalkrav for ring-fenced fonde	R0420 0		
Samlede teoretiske solvenskapitalkrav for matchtilpasningsporteføljer	R0430 0		
Diversifikationseffekter som følge af sammenlægning af teoretiske solvenskapitalkrav for ring-fenced fonde med henblik på artikel 304	R0440 0		

Lineært formelelement for livsforsikrings- og livsgevinstforsikringsforpligtelser		
		C0040
MCRL Resultat	R0200	-3.462.381,54
		Bedste skøn og forsikringsmæssige hensættelser beregnet under et, netto (dvs. med fradrag af genforsikring/SPV'er)
		Samlet risikosum, netto (dvs. med fradrag af genforsikring/SPV'er)
		C0050
		C0060
Forpligtelser med gevinstandele — Garanterede ydelser	R0210	18.726.617,36
Forpligtelser med gevinstandele — Fremtidige diskretionære ydelser	R0220	91.305.205,22
Forpligtelser i tilknytning til indeksreguleret og unit-linked forsikring	R0230	74.920.782,87
Andre livs- og sygeforsikringsforpligtelser og livs- og sygegevinstforsikringsforpligtelser	R0240	0
Risikosum i alt for alle livsforsikrings- og livsgevinstforsikringsforpligtelser	R0250	97.369.729,16
Beregning af det samlede minimumskapitalkrav		
		C0070
Lineært minimumskapitalkrav	R0300	-3.462.381,54
Solvenskrav	R0310	1.843.018,8
Loft for minimumskapitalkrav	R0320	829.358,46
Bundgrænse for minimumskapitalkrav	R0330	460.754,7
Kombineret minimumskapitalkrav	R0340	460.754,7
Absolut bundgrænse for minimumskapitalkrav	R0350	27.507,28
		C0070
Minimumskapitalkrav	R0400	460.754,7

Sampension KP Livsforsikring a/s
Tuborg Havnevej 14 · DK-2900 Hellerup
Tlf. 77 33 18 77 · www.sampension.dk

sampension
mere værd